

මහනුවර
උපෝෂිත පුෂ්පාරාම
මහා විහාරයේ
වත පිරිත

ප්‍රථම මුද්‍රණය : 2024

මුද්‍රණය : ක්‍රියේටිව් ප්‍රින්ටර්ස් ඇන්ඩ් ඩිසයිනර්ස්
අංක 159/6 බී, ජයන්ති පාර, උඩුමුල්ල,
හල්ඔළුව.
දුරකථන : 0815702400
ෆැක්ස් : 0812205722
e-mail : creativekandyas@gmail.com

පටුන

I.	උදෑසන පිරින	07
II.	සවස පිරින	12
III.	දෛනික වත පිරිත් දේශනා පටිපාටිය	24
IV.	ඈණවුම් පිරින	26
V.	මහාමඩුලසුතනං	27
VI.	රතනසුතනං	28
VII.	කරණියමෙතනසුතනං	30
VIII.	බ්‍යධපරිතනං	31
IX.	මෙතනසුතනං	33
X.	මිත්තානිසංසං	33
XI.	මොරපරිතනං	34
XII.	වන්දපරිතනං	35
XIII.	සුරියපරිතනං	36
XIV.	ධජග්ගසුතනං	37
XV.	මහාකසුප්‍යෙරබොජ්ඣංගපරිතනං	40
XVI.	මහාමොග්ගලානෙරබොජ්ඣංගපරිතනං	41
XVII.	මහාවුන්ද්‍රෙරබොජ්ඣංගපරිතනං	43
XVIII.	ගිරිමානන්දසුතනං	44
XIX.	ඉසිගිලිසුතනං	49
XX.	ධම්මවකකප්‍යවතනනසුතනං	53
XXI.	මහාසමයසුතනං	61
XXII.	ආටානාටියපරිතනං	69
XXIII.	අබ්ගුලිමාලපරිතනං	71
XXIV.	සත්තබොජ්ඣංගපරිතනං	71
XXV.	පට්‍ඨමඅභිධම්මමාතිකා	72
XXVI.	දුතියඅභිධම්මමාතිකා	75
XXVII.	තතියඅභිධම්මමාතිකා	77
XXVIII.	බුද්ධ වර්ෂ ගණනය කිරීම	80

සංඥාපනය

බෝධිසත්ත්ව ගුණෝපේත වැලිවිට පිණ්ඩපාතික අසරණ සරණ සරණංකර සංසාරාපේත්මයාණන් වහන්සේගේ අප්‍රතිහත ධේරුයෙන් හා කීර්ති ශ්‍රී රාජසිංහ මහරජතුමන්ගේ රත්නත්‍රයාතිප්‍රසන්න ශාසන අනුග්‍රහය කරණකොට ගෙන ලංකා ද්වීපය තුළ උපසම්පදාව පුනර්ප්‍රතිස්ථාපනය කළ තැන් පටන් ශ්‍රී සම්බුද්ධ ශාසනය මෞලික ස්වරූපයෙන් ආරක්‍ෂා කර ගනිමින් ශාසනෝත්තතිය උදෙසා අනවරතයෙන් කටයුතු සම්පාදනය කිරීම මල්වතු මහාවිහාරය මගින් සිදු කරනු ලබයි.

අද්‍යතන ශ්‍රී ලාංකේය ථේරීය මහාවිහාර ශාසන සම්ප්‍රදායේ මූලස්ථානය ලෙස විවිධ රාජ්‍රීය මෙන්ම සාමාජීය විචල්‍යතා හමුවේ වුව ද විරාගත ථේරීය මහාවිහාර සම්ප්‍රදායේ ජීවය බඳු පෙළ අටුවා ටීකා ආදී අර්ථ විවරණ සම්ප්‍රදායන් හිඤ්ඤ ප්‍රතිපදාවක් සුරක්‍ෂිත කොට පවත්වාගෙන එමින් පරියත්ති සුරක්‍ෂණයෙහිලා මෙන්ම පටිපත්ති සුපෝෂණයෙහිලා මල්වතු මහාවිහාරය මගින් ලබා දී ඇති ඓතිහාසික දායකත්වය ඒ සඳහා මනා නිදර්ශනයකි.

සම්බුද්ධ ශාසනයේ සුරක්‍ෂාව උදෙසා පරියත්ති පටිපත්ති ගුණෝපගෝභිත හිඤ්ඤ පරපුරක් බිහි කිරීමෙහිලා හිඤ්ඤ වත් පිළිවෙත් නිසි ආකාරයෙන් පුරණය කිරීමේ වැදගත්කම ශාසන පුනරුදයේ ප්‍රාරම්භක අවධියේ පටන්ම අවධාරණයට ලක් වූ කරුණකි. එකී ශාසනෝත්තතිකාරී ක්‍රියා පිළිවෙතෙහි ඒක දේශයක් ලෙස විරාගත වන පිරිත් සම්ප්‍රදාය අබණ්ඩව මල්වතු මහාවිහාරය මගින් පවත්වාගෙන එනු ලබයි.

වන පිරිත් සම්ප්‍රදායෙහි මූලාරම්භය පිළිබඳ කාරණාන්වේෂණයේ දී විශද වනුයේ ලක්දිව ථේරීය මහාවිහාර සම්ප්‍රදාය තුළ වන පිරිත පිළිබඳ සුවිශේෂී අවධානයක් හා ඇගයීමක් ඉතිහාසය පුරාවටම පැවති බවයි. පොළොන්නරු ගල් විහාර කතිකාවත මෙන්ම, දඹදෙණි කතිකාවත ඇතුළු කතිකාවත් ගණනාවක වනපිරිත් දේශනාව පිළිබඳ පැනෙන, “වත්පිරිතට එළැඹී රැස් වූවන් විසිනුදු “සන්නිපතිතානං වො භික්ඛවෙ ඥයං කරණියං ධම්මී වා කථා අරියො වා තුණ්භාවො” යන සඳහන එයට මනා නිදර්ශනයකි.

ලක්දිව ශාසන පුනරුද්දීජීවිතිය පිළිබඳ අතිශය වැදගත් ඓතිහාසික ලේඛනයක් ලෙස පිළිගැනෙන සියම් දේශයෙන් වැඩිම කළ ප්‍රචර උපාලි මහතෙරුන් විසින් මල්වතු මහාවිහාරයේ දී සිදු කර වදාළ උපාලි කතිකාවතේ වන පිරිත පිළිබඳ නියමන් හා පටිපාටීන් විස්තර කොට ඇති අතර කාලානුරූපී වශයෙන් ධර්මවිනයේ විරසිතිවීය අරමුණු කරගත් අප මහාවිහාරය මගින් සම්මත කරගන්නට යෙදුණු කතිකාවත් හා අනුශාසනා වට්ටෝරු තුළ ද වන පිරිත හා ආචාර්යොපාධ්‍යාය වත් සැපයීම දෛනික හිඤ්ඤ වර්යාවේ අනිවාර්ය අංගයක් ලෙස නියම කොට පවතින බව

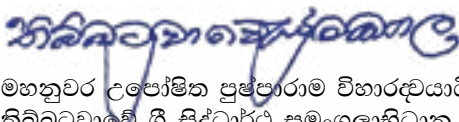
අවධාරණය කරනු කැමැත්තෙනම්.

මහාචාර්ය සම්ප්‍රදායේ අනන්‍යතාවක් වන වනපිරින හා ගණසජ්ඣායනය පිළිබඳ අවධානය හා අවබෝධය වර්තමාන දහර හිඤ්ඤන් අතුරින් ගිලිහී යාම සංවේගයට කරුණකි. එහෙයින් අනාගත හිඤ්ඤ පරම්පරාවේ ප්‍රයෝජනය උදෙසා වන පිරින සංකේෂ්පයෙන් මුද්‍රණය කොට තැබීමට මහනුවර උපෝෂිත පුෂ්පාරාම විහාරද්වයාධිපතිව වැඩ විසූ මඩුගල්ලේ ශ්‍රී සුමන සිද්ධාර්ථ ධම්මසිද්ධානිධාන මල්වතු මහාචාර්ය පාර්ශ්වයේ තෙවිසි වන මහානායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේ කටයුතු කළහ.

එහෙත් වර්තමානය වන විට එකී සම්ප්‍රදායන් පිළිබඳ අවබෝධය ක්‍රම ක්‍රමයෙන් අභාවයට යාම හේතුවෙන් එකී සංකේෂ්පය ප්‍රමාණවත් නොවන බව පෙනීයයි. එහෙයින් මහාචාර්ය වනපිරිත් සම්ප්‍රදායේ සුරක්ෂිත භාවය හා එකී සම්ප්‍රදාය පිළිබඳ වඩාත් පෘථුල අවබෝධයක් ඇති කරලීමේ පරමාර්ථය මෙන්ම වන පිරිත් සජ්ඣායනයෙහිලා නවක, මධ්‍යම හිඤ්ඤ පරිශ්‍රය උත්සුක කිරීමේ ආධ්‍යානය පෙරදැරිව මහනුවර උපෝෂිත පුෂ්පාරාම මහාචාර්යවරයා වන පිරින පිළිබඳ මෙම ග්‍රන්ථය පළකරන බව සංකුෂ්ටි පූර්වකව සඳහන් කර සිටිමින.

මෙම උදාරතර කර්තව්‍යයෙන් ජනිත වන පුණ්‍ය සම්භාරය අද්‍යතන ශාසන පුනරුදයේ ආදීක්‍යතාන් වහන්සේ වන වැලිවිට පිණ්ඩපාතික අසරණ සරණ සරණංකර සංඝරාජෝත්තමයාණන් වහන්සේ ප්‍රධාන ශාසන විරස්තිටියෙහිලා උදාර සේවයක් සැලසූ මල්වතු මහාචාර්ය පාර්ශ්වයේ වැඩ සිට අපවත් වී වදාළ සියලුම මහානායක ස්වාමීන්ද්‍රයන් වහන්සේලාටත් ශාසනෝත්තියෙහිලා අප්‍රමාදීව ව්‍යාවෘත වූ සියලුම මහා සංඝරත්නය විෂයෙහිත් අනුමෝදන් වේවායි ප්‍රාර්ථනා කරමින.

ඒ වගත් මෙසේම,

මහනුවර උපෝෂිත පුෂ්පාරාම විහාරද්වයාධිපති
නිබ්බට්‍රාවාමේ ශ්‍රී සිද්ධාර්ථ සුමංගලානිධාන
මහාචාර්‍යවංශික ස්‍යාමෝපාලි මහානිකායේ
මහානායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ

ශ්‍රී බුද්ධ වර්ෂ 2568 වැන්නට පැමිණි නිකිණි මස
පුරවිසේනිය නම් තිටිය ලත් ශනි දින හෙවත් රාජ්‍ය
වර්ෂ 2024 ක් වූ අගෝස්තු මස 10 වන දින මල්වතු
මහාචාර්යවරයා දී ය.

මහනුවර උපෝෂිත පුෂ්පාරාම මහාවිහාරයේ වත පිරිත

I. උදෑසන පිරිත

නමෝ තසසු භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධසස.
නමෝ තසසු භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධසස.
නමෝ තසසු භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධසස.

1. සරණාගමනය

බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි.
ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි.
සංඝං සරණං ගච්ඡාමි.

දුතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි.
දුතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි.
දුතියමපි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි.

තතියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි.
තතියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි.
තතියමපි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි.

2. රතන සුතනං

යානිධි භූතානි සමාගතානි භූමමානි චා යානි'ව
අනාලිකෙඛි, සඛෙඛි'ව භූතා සුමනා භවතා අථොපි සකකච්ච
සුඤ්ඤා භාසිතං. තසමා හි භූතා නිසාමෙථ සඛෙඛි මෙතනං
කරොථ මානුසියා පජාය, දිවා ච රතො ච හරන්ති යෙ බලිං
තසමා හි නෙ රකඛථ අප්පමනා. යං කිඤ්චි වීතනං ඉධ චා
හුරං චා සග්ගෙසු චා යං රතනං පඤ්ඤිතං, න නො සමං අඤ්චි

තථාගතෙන ඉදමපි බුද්ධ රතනං පණීතං එතෙන සචේතන සුවඤ්චි භොතු. ඛයං විරාගං අමතං පණීතං යදජ්ඣධගා සකාමුඤ්චි සමාහිතො, න තෙන ධම්මෙන සමඤ්චි කිඤ්චි ඉදමපි ධම්ම රතනං පණීතං එතෙන සචේතන සුවඤ්චි භොතු. යං බුද්ධසෙට්ඨො පරිවණණසී සුවිං සමාධිමානනාරිකඤ්ඤමාහු, සමාධිනා තෙන සමො න විජ්ජති, ඉදමපි ධම්ම රතනං පණීතං එතෙන සචේතන සුවඤ්චි භොතු. යෙ පුග්ගලා අධිසතමපසඝා චතාරි එතානි යුගානි භොනති තෙ දකඛිණෙයො සුගතස්ස සාවකා එතෙසු දිනනානි මහඤ්චානි ඉදමපි සඤ්ඤ රතනං පණීතං එතෙන සචේතන සුවඤ්චි භොතු. යෙ සුප්පයුතො මනසා දළොන නිකකාමිනො ගොතමසාසනමිහි, තෙ පතිපතො අමතං විගහා ලදා මුධා නිබ්බුතීං භුඤ්ජමානා, ඉදමපි සඤ්ඤ රතනං පණීතං එතෙන සචේතන සුවඤ්චි භොතු. යථිඤ්චිලො පඨවිං සිතො සියා චතුඛි වාතෙහි අසමපකමපියො, තථුපමං සප්පුරිසං වදාමි යො අරියසච්චානි අචේච පසුති, ඉදමපි සඤ්ඤ රතනං පණීතං එතෙන සචේතන සුවඤ්චි භොතු. යෙ අරියසච්චානි විභාවයනති ගමභීරපඤ්ඤන සුදෙසිතානි, කිඤ්චා'පි තෙ භොනති භුසප්පමතො න තෙ හවං අධිමං ආදියනති, ඉදමපි සඤ්ඤ රතනං පණීතං එතෙන සචේතන සුවඤ්චි භොතු. සභාවස්ස දස්සනසමපදාය තයස්සු ධම්මා ජහිතා හවනති, සකකායදිධී විචිකිච්ඡකඤ්ච සීලඛතං වා'පි යදඤ්චි කිඤ්චි, චතුහපායෙහි ච විප්පමුතො ඡ වාහිධානානි අභබ්බො කාතුං ඉදමපි සඤ්ඤ රතනං පණීතං එතෙන සචේතන සුවඤ්චි භොතු. කිඤ්චා'පි සො කමමං කරොති පාපකං කායෙන වාචා උද චෙතසා වා, අභබ්බො සො තස්ස පටිච්ඡාදාය අභබ්බතා දිධිපදස්ස චුතො ඉදමපි සඤ්ඤ රතනං පණීතං එතෙන සචේතන සුවඤ්චි භොතු. වනප්පගුමෙඛ යථා ථුසසිතගෙහ ගිමානමාසෙ පඨමසමිං. ගිමෙහ, තථුපමං ධම්මවරං අදෙසසී නිබ්බාණගාමිං. පරමං හිතාය, ඉදමපි බුද්ධ රතනං පණීතං

එතෙත සවෙචන සුවඪී හොතු. වරො වරඤ්ඤ වරදො
 වරාහරො අනුතතරො ධම්මවරං අදෙසයි, ඉදමපි බුද්ධ
 රතනං පණීතං එතෙත සවෙචන සුවඪී හොතු. බීණං
 පුරාණං නවං නඪී සමභවං විරතතචිතතා ආයතිකෙ භවසමිං,
 තෙ බීණබීජා අවිරුඤ්චිඡ්ඡා නිබ්බනති ධීරා යථායමපදීපො,
 ඉදමපි සඤ්ඤ රතනං පණීතං එතෙත සවෙචන සුවඪී හොතු.
 යානීධ භුතානි සමාගතානි භුමමානි වා යානිච අනතලිකෙඬ,
 තථාගතං දෙවමනුඤ්ඤපුඡ්ඡතං බුද්ධං නමඤ්ඤාම සුවඪී හොතු.
 යානීධ භුතානි සමාගතානි භුමමානි වා යානිච අනතලිකෙඬ,
 තථාගතං දෙවමනුඤ්ඤ පුඡ්ඡතං ධම්මං නමඤ්ඤාම සුවඪී හොතු.
 යානීධ භුතානි සමාගතානි භුමමානි වා යානිච අනතලිකෙඬ,
 තථාගතං දෙවමනුඤ්ඤපුඡ්ඡතං සඤ්ඤාම සුවඪී හොතු.

3

අඤ්ඤාමො බුද්ධා, අඤ්ඤාමො ධම්මො,
 අඤ්ඤාමො සඤ්ඤා, පමාණචනානි සිරිංපානි අභි
 විච්ඡිකා සතපදී, උණණානාභි, සරඬු මුසිකා කතා මෙ රකඬා
 කතා මෙ පරිතතා, පටිකකමනු භුතානි සො'භං නමො
 භගවතො නමො සත්තනං සමමාසමුඬානනති.

4

උදෙතයං චක්ඛමා එකරාජා හරිඤ්ඤචණණා
 පඨවිඤ්ඤාසො, තං තං නමඤ්ඤාමී හරිඤ්ඤචණණං
 පඨවිඤ්ඤාසං තයඡ්ඡ ගුතතා විභරෙමු දිවසං. යෙ බ්‍රාහ්මණා
 වෙදගු සඬ්ඬධම්මි, තෙ මෙ නමො තෙ ව මං පාලයනතු,
 නමඤ්ඤ බුද්ධානං නමඤ්ඤ බොධියා නමො විමුතතානං නමො
 විමුතතියා; ඉමං සො පරිතතං කඤ්ඤා මොරො වරති එසනා.

5

ඉතිපි සො හගවා අරහං සමමාසමබ්බදෙධා
විජ්ජාවරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුතරො
පුරිසදම්මසාරථී සභා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො හගවාති.

සාධකානො හගවතා ධම්මො සඤ්ඨධීකො අකාලිකො
ඵහිපස්සිකො ඔපනයිකො පච්චන්තං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤ්භීති.

සුපට්ඨනො හගවතො සාවකසඤ්ඤො උජුපට්ඨනො
හගවතො සාවකසඤ්ඤො ඤායපට්ඨනො හගවතො
සාවකසඤ්ඤො සාමීචිපට්ඨනො හගවතො සාවකසඤ්ඤො
යදිදං චත්තාරි පුරිසයුගානි අධිපුරිසපුගලා ඵස හගවතො
සාවකසඤ්ඤො ආහුනෙයො පාහුනෙයො දක්ඛිණෙයො
අඤ්ජලිකරණීයො අනුතරං පුඤ්ඤකෙකිත්තං ලොකස්සාති.

6

නමාමි බුද්ධං ගුණසාගරන්තං
සත්තා සදා භොන්තු සුඛී අවෙරා
කායො ජීසඤ්ඤො සකලො දුගන්ධා
ගච්ඡන්ති සබ්බෙ මරණං අහඤ්ඤ.

නමාමි පච්චක බුද්ධං විසුද්ධං
සත්තා සදා භොන්තු සුඛී අවෙරා
කායො ජීසඤ්ඤො සකලො දුගන්ධා
ගච්ඡන්ති සබ්බෙ මරණං අහඤ්ඤ.

නමාමි ධම්මං සුගතෙන දෙසිතං
සත්තා සදා භොන්තු සුඛී අවෙරා
කායො ජීසඤ්ඤො සකලො දුගන්ධා
ගච්ඡන්ති සබ්බෙ මරණං අහඤ්ඤ.

නමාමි සඤ්ඤං මුනිරාජසාවකං
සත්තා සදා භොන්තු සුඛී අවෙරා
කායො ජීසඤ්ඤො සකලො දුගන්ධා
ගච්ඡන්ති සබ්බෙ මරණං අහඤ්ඤ.

7

හිරිඔනනස සමපනනා සුකකධමමසමාහිතා
සනෙනා සපුරිසා ලොකෙ දෙවධමමාති වුච්චරෙ.

8

වඤාමි බුද්ධං භවපාරතිණණං
තිලොක කෙතුං තිභවෙකනාථං
යො ලොකසෙට්ඨො සකලං කිලෙසං
ඡේත්වාන බොධෙසි ජනං අනන්තං.

සුවණණ මාලිකෙ සුවණණ පබ්බතෙ සුමනකුටෙ
යොනකපුරෙ නමමදාය නදියා තඤ්ච පාදවරං ධානං
අභං වඤාමි දුරතො අභං වඤාමි ධාතුයො අභං වඤාමි
සබ්බසො.

9

1. ඉමිනා පුඤ්ඤ කමෙමන, උපජ්ඣයා ගුණුතරා,
ආචරියුපකාරා ච, මාතා පිතා පියා මමං.
2. සුරියො වඤ්චො රාජා, ගුණවනනා නරාපි ච,
බ්‍රහ්මා මාරා ච ඉඤා ච, ලොකපාලා ච දෙවතා.
3. යමො මිත්තා මනුසසා ච, මජ්ඣන්තා වෙරිකාපි ච,
සබ්බෙ සත්තා සුඛි භොනතු, පුඤ්ඤාති පකතාති මෙ.
සුඛඤ්ච තිවිධං දෙනතු, බිසං පාපෙථ චො මතං,
5. ඉමිනා පුඤ්ඤකමෙමන, ඉමිනා උද්දිසෙන ච
බිසාහං සුලභෙ චෙච, තණ්හුපාදානඡේදනං,
6. යෙ සත්තානෙ හීනා ධමමා, යාව නිබ්බානතො මමං.
නසුන්තු සබ්බදා යෙච, යත්ථාතො භවෙ භවෙ,

- 7. උජුචිතො සතිපඤ්ඤා, සලලොධො චිරියවාමිනො.
මාරා ලහනතු නොකාසං, කාතුං ච චිරියෙසු මෙ,
- 8. බුද්ධාදී පචරො නාථො,
ධම්මො නාථො වරුතතමො.
නාථො පචේක සම්බුද්ධො
සංඝො නාථොත්තරො මමං
තෙ සොත්තමානු භාවෙන
මාරොකාසං ලහනතු මා.

II. සවස පිරිහ

සග්ග කාමෙ ච රූපෙ ගිරිසිඛරතටෙ
 වානලිකේ විමානෙ
 දීපෙ රඳෙය් ච ගාමෙ තරුවනගහනෙ
 ගෙහවතුමිහි ඛේතනෙ
 භුමිභාවායනතු දෙවා ජලතලවිසමෙ
 යක්ඛගන්ධබ්බනාගා
 තිට්ඨනතා සන්තිඛෙදං මුනිවර වචනං
 සාධවො මෙ සුණනතු.

ධම්මස්සවනකාලො අයං හදනතා
 ධම්මස්සවනකාලො අයං හදනතා
 පරිත්ත-ධම්මස්සවනකාලො අයං හදනතා

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස.
 නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස.
 නමො තස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස.

බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි.
 ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි.
 සංඝං සරණං ගච්ඡාමි.

දුකියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි.
 දුකියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි.
 දුකියමපි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි.

තකියමපි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි.
 තකියමපි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි.
 තකියමපි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි.

1

පාණාතිපාතා වෙරමණී සික්කාපදං
 අදිනනාදානා වෙරමණී සික්කාපදං
 අබ්භමචරියා වෙරමණී සික්කාපදං
 මුසාවාදා වෙරමණී සික්කාපදං
 සුරාමෙරයමජ්ජපමාදට්ඨානා වෙරමණී සික්කාපදං
 විකාලභොජනා වෙරමණී සික්කාපදං
 නචගීතවාදිතවිසුකදසසනා වෙරමණී සික්කාපදං
 මාලාගන්ධ-විලෙපන-ධාරණ-මණ්ඩන-විභූසනට්ඨානා
 වෙරමණී සික්කාපදං
 උච්චාසයනමහාසයනා වෙරමණී සික්කාපදං
 ජාතරූපරජනපටිගහණා වෙරමණී සික්කාපදං

2

එක නාම කිං? සබ්බෙ සත්තා ආහාරට්ඨිතිකා; ජෙඤ්ඤා නාම කිං? නාමඤ්ඤා රූපඤ්ඤා; තීණී නාම කිං? තිසෙසා වෙදනා; චත්තාරි නාම කිං? චත්තාරි අරියසච්චානි; පඤ්ඤා නාම කිං? පඤ්ඤාපාදානකකුට්ඨා; ඡ නාම කිං? ඡ අජ්ඣන්තිකානි ආයතනානි; සත්ත නාම කිං? සත්තබ්බොජ්ඣංගා; අට්ඨ නාම කිං? අරියො අට්ඨච්චිකො මග්ගො; නච නාම කිං? නචසත්තා වාසා; දස නාම කිං? දසහච්චෙග්ගි සමන්තාගතො අරහාති චූච්චිති.

3

අති ඉමසමීං කායෙ කෙසා, ලොමා, නධා, දන්තා, තවො, මංසං, නහරු, අධ්ඨී, අධ්ඨීමිඤ්ඤා, චකකං, හදයං, යකනං, කිලොමකං, පිහකං, පඤ්ඤාසං, අන්තං, අන්තගුණං, උදරියං, කර්මසං, පිත්තං, සෙමහං, පුබ්බො, ලොහිතං, සෙදො, මෙදො, අසුඤ්ඤා, චසා, බෙලො, සිංහානිකා, ලසිකා, මුත්තං, මඤ්ඤා මඤ්ඤාමඤ්ඤා.

4

පටිසම්භව යොනිසො චීවරං පටිසෙවාමි. යාවදෙව සීතස්ස පටිසාතාය උණ්ණස්ස පටිසාතාය ඩංස-මකස-වාතාතප-සිරිංසපසමඵස්සානං පටිසාතාය යාවදෙව නිරිකොපීන පටිච්ඡාදනස්ථං.

පටිසම්භව යොනිසො පිණ්ඩපාතං පටිසෙවාමි. නෙව දවාය න මදාය න මණ්ඩනාය න විභුසනාය යාවදෙව ඉමස්ස කායස්ස ධීනියා යාපනාය විහිංසුපරතියා බ්‍රහ්මචරියානුග්ගාය ඉති පුරාණඤ්ඤා වෙදනං පටිහඤ්ඤාමි, නවඤ්ඤා වෙදනං න උප්පාදෙස්සාමි යාත්‍රා ච මෙ භවිස්සති අනවඡ්ඡතා ච ඵාසුච්ඡාරො වා'ති.

පටිසම්භව යොනිසො සෙනාසනං පටිසෙවාමි. යාවදෙව සීතස්ස පටිසාතාය උණ්ණස්ස පටිසාතාය ඩංස-මකස-වාතාතප-සිරිංසපසමඵස්සානං පටිසාතාය යාවදෙව උතුපරිස්සයවිනොදනං පටිසලොනාරාමස්ථං.

පටිසම්භව යොනිසො ගිලානපච්චයහෙසඡ්ඡපරිකාරං පටිසෙවාමි. යාවදෙව උප්පන්නානං වෙය්‍යාබාධිකානං වෙදනානං පටිසාතාය අබ්‍යාපඡ්ඤාපරමතායාති.

5

දසධම්මසූතං

එවං මෙ සූතං එකං සමයං භගවා සාවස්ථියං විහරති ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා භික්ඛූ ආමනෙතසි භික්ඛවො'ති. හදනෙති තෙ භික්ඛූ භගවතො පච්චෙස්සාසුං භගවා එතදවොච: දස ඉමෙ භික්ඛවෙ ධම්මා පඛඤ්ඤෙන අභිණ්ඤං පච්චවෙක්ඛිතඛො, කතමෙ දස:

වෙචණ්ණියමිති අජ්ඣුපගතො'ති පඛඤ්ඤෙන අභිණ්ඤං පච්චවෙක්ඛිතඛං. පරපට්ඨධා මෙ ජීවිකාති පඛඤ්ඤෙන අභිණ්ඤං පච්චවෙක්ඛිතඛං. අඤ්ඤා මෙ ආකප්පො කරණියොති පඛඤ්ඤෙන අභිණ්ඤං පච්චවෙක්ඛිතඛං. කච්චි නු ඛො මෙ අත්තා සීලතො න උපවදතිති පඛඤ්ඤෙන අභිණ්ඤං පච්චවෙක්ඛිතඛං. සඛෙහි මෙ පියෙහි මනාපෙහි නානාභාවො විනාභාවොති පඛඤ්ඤෙන අභිණ්ඤං පච්චවෙක්ඛිතඛං. කමමස්සකොමිති කමමදායාදො කමමයොති කමමඛජු කමමපට්ඨසරණො යං කමමං කර්ඤ්ඤාමි කල්‍යාණං වා පාපකං වා තස්ස දායාදො භවිස්සාමිති පඛඤ්ඤෙන අභිණ්ඤං පච්චවෙක්ඛිතඛං. කථමහුතස්ස මෙ රතතිං දිවා විතිපතන්ති'ති, පඛඤ්ඤෙන අභිණ්ඤං පච්චවෙක්ඛිතඛං. කච්චි නු ඛො'හං සුඤ්ඤාගාරෙ අභිරමාමි'ති, පඛඤ්ඤෙන අභිණ්ඤං පච්චවෙක්ඛිතඛං. අඤ්ඤා මෙ උත්තරිමනුස්සධම්මා, අලමරියඤ්ඤාණදස්සනවිසෙසො අධිගතො සොහං පච්චමෙ කාලෙ, සබ්බභවාරීහි පුට්ඨො න මඛිකු භවිස්සාමිති පඛඤ්ඤෙන අභිණ්ඤං පච්චවෙක්ඛිතඛං. ඉමෙ ඛො භික්ඛවෙ දසධම්මා, පඛඤ්ඤෙන අභිණ්ඤං පච්චවෙක්ඛිතඛොති. ඉදමවොච භගවා, අත්තමනා තෙ භික්ඛූ භගවතො භාසිතං අභිනාඤ්ඤන්ති.

දසධම්මසූතං නිට්ඨිතං

6

ඉතිපි සො හගවා අරහං සමමාසමබ්බදො
විජ්ජාවරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුතරො
පුරිසදමමසාරථී සඨා දෙවමනුස්සානං බුදො හගවාති.

සොක්ඛාතො හගවතා ධමමො සන්දියිකො අකාලිකො
ඵභිපස්සිකො ඔපනයිකො පච්චනං වෙදිතබ්බො විඤ්ඤහීති.

සුපට්ඨනො හගවතො සාවකසඛෙසා උජුපට්ඨනො
හගවතො සාවකසඛෙසා ඤායපට්ඨනො හගවතො
සාවකසඛෙසා සාමීචිපට්ඨනො හගවතො සාවකසඛෙසා,
යදිදං වතාරි පුරිසයුගාති අධිපුරිසපුගලා ඵස හගවතො
සාවකසඛෙසා, ආනුනෙයො පානුනෙයො දක්ඛිණෙයො
අඤ්ජලිකරණියො අනුතරං පුඤ්ඤකෙකිතං ලොකස්සාති.

7

යං දුනතිමිතං අවමඛගලඤ්ච
යො වාමනාපො සකුණස්ස සද්දො
පාපගභොදුස්සුපිනං අකතං
බුදොනුභාවෙන විනාසමෙනු

යං දුනතිමිතං අවමඛගලඤ්ච
යො වාමනාපො සකුණස්ස සද්දො
පාපගභොදුස්සුපිනං අකතං
ධමමානුභාවෙන විනාසමෙනු

යං දුනතිමිතං අවමඛගලඤ්ච
යො වාමනාපො සකුණස්ස සද්දො
පාපගභොදුස්සුපිනං අකතං
සඛිසානුභාවෙන විනාසමෙනු

දුකපතතා ව නිඤ්ඤා භයපතතා ව නිබ්බයා
සොකපතතා ව නිසොකා භොතතු සබ්බෙ'පි පාණිනො

8

ඵතතාවතා ව අමෙහනි සමහතං පුඤ්ඤසම්පදං
සබ්බෙ දෙවා අනුමොදනතු සබ්බසම්පත්ති සිද්ධියා

දානං දදාතු සද්ධාය සීලං රක්ඛනතු සබ්බදා
භාවනාහිරතා භොතතු ගච්ඡනතු දෙවතාගතා

සබ්බෙ බුද්ධා බලපතතා පච්චකානඤ්ච යං බලං
අරහතානඤ්ච තෙජෙන රක්ඛං බන්ධාමී සබ්බසො.

9

වන්දාමී චෙතියං සබ්බං සබ්බදානෙසු පතිට්ඨිතං
සාරීරිකධාතු මහාබොධිං බුද්ධරූපං සකලං සදා

ඉච්චව මචනනනමස්සනීයං
නමස්සමානො රතනතතයං යං
පුඤ්ඤාභිසන්දං විපුලං අලතතං
තස්සානුභාවෙන හතනරායො

10

යො පන භික්ඛු ධම්මානුධම්මපටිපනෙනා විහරති
සාමිච්චිපනෙනා අනුධම්මචාරී සො තථාගතං සකකරොති
ගරුකරොති මානෙති පුජෙති පරමාය පුජාය පටිපත්ති පුජාය'පි
වදාළ අවවාද සිත තබා බුදුන් මෙසේ පටිපත්ති පුජාවෙන් පුදනුවන්
විසින් ලොවී ලොව්තුරා සැපත් සිද්ධ කටයුතු.

11

සබ්බපාපසස අකරණං - කුසලසස උපසම්පදා
සවිත්තපරියොදපනං - එතං බුද්ධානසාසනං

12

බන්ති පරමං තපො තිතිකා - නිබ්බානං පරමං වදන්ති
බුද්ධා
න හි පබ්බජිතො පරුපසාති - සමණො භොති පරං
විභෙදියනො

13

අනුපවාදො අනුපසාතො පාතිමොකෙඛි ව සංවරො
මත්තඤ්ඤාතා ව හත්තසමීං පත්තඤ්ඤා සයනාසනං
අධිචිතෙඛි ව ආයොගො එතං බුද්ධානසාසනං

14

දුලලහඤ්ඤා මනුස්සත්තං - බුද්ධාපාදො ව දුලලහො
දුලලහා බණසම්පත්ති- සද්ධමමා පරමදුලලහො

15

සුඛො බුද්ධානං උප්පාදො - සුඛා සද්ධමමදෙසනා
සුඛා සඛසසස සාමග්ගි - සමග්ගානං තපො සුඛො

16

කිච්ඡො මනුස්සපට්ට්ලාහො - කිච්ඡං මච්චානජීවිතං
කිච්ඡං සද්ධමමසවණං - කිච්ඡො බුද්ධානං උප්පාදො

17

සඳුමමපවරං සුඛවා - සබ්බසමීං ජීනසාසනෙ
කප්පසතසහස්සානි- දුග්ගතිං සො න ගච්ඡති

18

චතුච්ඡති අසඬෙඛ්ඛා - සධ්දීසතසහස්සකොට්ඨො
පාණානි සතසහස්සානි - එකො බුද්ධො පමොචයි
මකාස ආරධනං කරොමී

19

¹මකාස සීරිසකායමුනි සබ්බඤ්ඤා බුද්ධසස
බලවපච්චුසසමයෙ කුසිනාරායං යමකසාලානමනතරෙ
අමුමිනි සප්පසංචච්ඡරෙ ගිමහානඋතුමිනි වෙසාබ්බමාසෙ
සුකකපකෙඛි පණණරසී තිපීයං භූමචාරෙ රාධනකිතෙත
අනුපාදිසෙසාය බ්ඤ්ඤානිඛානධාතුයා පරිනිඛානදිවසතො
පට්ඨාය, ඡ දින දෙමාස සතසධ්දීසංචච්ඡර පඤ්චසතාධිකානි
දෙසංචච්ඡරසහස්සානි අතිකකතානි අභෙසුං.²

ඉමසමීං සප්පකසංචච්ඡරෙ වසානඋතුමිනි අසාඤ්ඤිමාසෙ
කාලපකෙඛි සතතමී තිපීයං සොරචාරො සමපනො.³

අනාගතෙ කාලෙ තෙවීසතිදින-නවමාසදෙවතිංසති-
සංචච්ඡර-චතාරිසතාධිකානි දෙසංචච්ඡරසහස්සානි අවසෙසානි
භවිස්සන්ති.⁴

1 බුද්ධ වර්ෂ යෙදීම පිළිබඳ ඉදිරියේ දී පැහැදිලි කර ඇත.
2 තද කළු අකුරින් මුද්‍රිත පද වෙනුවට එදින වන විට ගත වී තිබෙන දින,
මාසය, වර්ෂ ප්‍රමාණය නිවැරදිව සකස් කළ යුතුය. මෙය 2024.07.27 දිනට
සාදන ලද බුද්ධ වර්ෂයයි.
3 එදිනට නියමිත සෘතු, මාසය, පක්ෂය, තිපීය, දවස සඳහන් කළ යුතු ය.
4 ඉදිරියට ඇති දින මාස වර්ෂ ගණන යෙදිය යුතුය.

20

වන්දාමි බුද්ධං භවපාර තිණණං
 තිලෝක කෙතුං තිභවෙකනාථං
 යො ලෝකසෙට්ඨො සකලං කිලෙසං
 ඡේත්වාන බොධෙසී ජනං අනන්තං.

යං නමමදාය නදියා පුලිනෙ ච තීරෙ
 යං සචඛද්ධගිරිකෙ සුමනාවලග්ගෙ
 යං තස් යොනකපුරෙ මුනිනො ච පාදං
 තං පාදලාඤ්ජනවරං සිරසා නමාමි

සුවණණමාලිකෙ සුවණණපබ්බතෙ සුමනකුටෙ
 යොනකපුරෙ නමමදාය නදියා තඤ්ච පාදවරං ධානං
 අහං වන්දාමි දුරතො අහං වන්දාමි ධාතුයො අහං වන්දාමි
 සබ්බසො.

21

1. ඉමිනා පුඤ්ඤ කමෙමන, උපජ්ඣයා ගුණුතරා,
 ආචරියුපකාරා ච, මාතා පිතා පියා මමං.
2. සුරියො වන්දිමා රාජා, ගුණවන්තා නරාපි ච,
 බ්‍රහ්මා මාරා ච ඉන්ද්‍රා ච, ලෝකපාලා ච දෙවතා.
3. යමො මිත්තා මනුස්සා ච, මජ්ඣන්තා වෙරිකාපි ච,
 සබ්බෙ සත්තා සුඛි භොනතු, පුඤ්ඤානි පකතානි මෙ.
 සුඛඤ්ච තිවිධං දෙනතු, බිප්පං පාපෙථ වො මනං,
5. ඉමිනා පුඤ්ඤකමෙමන, ඉමිනා උද්දිසෙන ච
 බිප්පාහං සුලභෙ වෙච, තණ්හුප්පාදානඡේදනං,
6. යෙ සන්තානෙ හීනා ධම්මා, යාව නිබ්බානතො මමං.
 නස්සනතු සබ්බදා යෙච, යස්ථතො භවෙ භවෙ,
7. උජ්චිතො සතිපඤ්ඤා, සලලෙබො විරියවාමිනො.
 මාරා ලහනතු නොකාසං, කාතුං ච විරියෙසු මෙ,

8. බුද්ධාදී පවරො නාටො, ධම්මො නාටො වරුක්කමො.
නාටො පච්චෙකසමබ්බුද්ධො සඛෙසා නාටොත්තරො මමං.
තෙ සොත්තමානු භාවෙන මාරොකාසං ලහන්තු මා

22

මයා අපච්චවෙකිත්වා අජ්ජ යං චීවරං පරිභුක්තං
තං යාවදෙව සීතස්ස පටිසාතාය උණ්භස්ස පටිසාතාය
ඛංස-මකස-වාතාතප-සිරිංසපසමච්ඡාසානං පටිසාතාය
යාවදෙව හිරිකොපීනපටිච්ඡාදන්තං.

යථාපච්චයං පවත්තමානං ධාතුමත්තමෙවෙනං
යදිදං චීවරං තදුපභුඤ්ජකො ච පුග්ගලො ධාතුමත්තකො
නිස්සන්තො නිජ්ජ්චො සුඤ්ඤඤ සබ්බො පන ඉමානි චීවරානි
අජ්ගුච්ඡන්තියානි ඉමං පුත්තිකායං පත්වා අනිච්ඡිය ජ්ගුච්ඡන්තියානි
ජායන්ති.

මයා අපච්චවෙකිත්වා අජ්ජ යො පිණ්ඩපාතො
පරිභුක්තො සො තෙව දවාය න මදය න මණ්ඩනාය න
චිභුසනාය යාවදෙව ඉමස්ස කායස්ස ධීතියා යාපනාය
චිහිංසුපරතියා බුහමචරියානුග්ගහාය ඉති පුරාණඤ්ච වෙදනං
පටිහඛ්ඛාමී නවඤ්ච වෙදනං න උප්පාදෙස්සාමී යාත්වා ච මෙ
භවිස්සති අනච්ඡතා ච ඵාසු චිභාරො චා'ති.

යථාපච්චයං පවත්තමානං ධාතුමත්තමෙවෙනං යදිදං
පිණ්ඩපාතො තදුපභුඤ්ජකො ච පුග්ගලො ධාතුමත්තකො
නිස්සන්තො නිජ්ජ්චො සුඤ්ඤඤ සබ්බො පනා'යං
පිණ්ඩපාතො අජ්ගුච්ඡන්තියො ඉමං පුත්තිකායං පත්වා අනිච්ඡිය
ජ්ගුච්ඡන්තියො ජායන්ති.

මයා අපච්චවෙකිත්වා අජ්ජ යං සෙනාසනං පරිභුක්තං
තං යාවදෙව සීතස්ස පටිසාතාය උණ්භස්ස පටිසාතාය ඛංස-
මකස-වාතාතප-සිරිංසපසමච්ඡාසානං පටිසාතාය යාවදෙව
උතුපරිස්සය විනොදනං පටිසලානාරාමකං.

යථාපච්චයං පච්ඤාමානං ධාතුමත්තමෙවෙනං යදිදං
සෙනාසනං තදුපභුඤ්ජකො ච පුග්ගලො ධාතුමත්තකො
නිස්සනො නිජ්ජ්වො සුඤ්ඤා සබ්බානි පන ඉමානි
සෙනාසනානි අජ්ගුච්ඡනීයානි ඉමං පුත්තිකායං පඤ්ච අතිවීය
ජ්ගුච්ඡනීයානි ජායන්ති.

මයා අපච්චවෙකිත්වා අජ්ජ යො
ගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිකාරො පරිභුතො සො යාවදෙව
උප්පන්නානං වෙය්‍යාබාධිකානං වෙදනානං පටිසාත්තාය
අබ්‍යාපජ්ඣපරමතායාති.

යථාපච්චයං පච්ඤාමානං ධාතුමත්තමෙවෙනං
යදිදං ගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිකාරො තදුපභුඤ්ජකො ච
පුග්ගලො ධාතුමත්තකො නිස්සනො නිජ්ජ්වො සුඤ්ඤා
සබ්බො පනා'යං ගිලානපච්චයහෙසජ්ජපරිකාරො
අජ්ගුච්ඡනීයො ඉමං පුත්තිකායං පඤ්ච අතිවීය ජ්ගුච්ඡනීයො
ජායති'ති.¹

23

නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමබ්බදාසස්ස.
නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමබ්බදාසස්ස.
නමො තස්ස භගවතො අරහතො සමමාසමබ්බදාසස්ස

බුද්ධං ජීවිතං යාවනිබ්බානං සරණං ගච්ඡාමි.
යෙ ච බුද්ධා අතීතා ච යෙ ච බුද්ධා අනාගතා
පච්චුප්පන්නා ච යෙ බුද්ධා අහං වජ්ජාමි සබ්බදා.

නඤ්ඤි මෙ සරණං අඤ්ඤං බුද්ධො මෙ සරණං වරං
එතෙන සච්චචජ්ජෙන හොතු මෙ ජයමඛිලං.
උත්තමඛෙගන වජ්ජෙහං පාදපං සුවරුත්තමං
බුද්ධො යො බලිතො දොසො බුද්ධො බමතු තං මමං.

1 මේ අතීත පස්විකුම් නොවරදවා සවස උදය පිරිත් කියන විට
කිව යුතුයි.

ධම්මං ජීවිතං යාවනිඛොතං සරණං ගච්ඡාමි.
යෙ ච ධම්මා අතීතා ච යෙ ච ධම්මා අනාගතා
පච්චුප්පන්නා ච යෙ ධම්මා අහං වන්දාමි සබ්බදා.

නත්ථි මෙ සරණං අඤ්ඤං ධම්මො මෙ සරණං වරං
ඵතෙන සච්චජ්ජෙන භොතු මෙ ජයමඛලං.
උත්තමඛෙගන වන්දෙහං ධම්මඤ්ඤ වීවිධං වරං
ධම්මෙ යො ඛලිතො දොසො ධම්මො ඛමතු තං මමං.

සංඝං ජීවිතං යාවනිඛොතං සරණං ගච්ඡාමි.
යෙ ච සංඝා අතීතා ච යෙ ච සංඝා අනාගතා
පච්චුප්පන්නා ච යෙ සංඝා අහං වන්දාමි සබ්බදා.

නත්ථි මෙ සරණං අඤ්ඤං සංඝො මෙ සරණං වරං
ඵතෙන සච්චජ්ජෙන භොතු මෙ ජයමඛලං.
උත්තමඛෙගන වන්දෙහං සංඝඤ්ඤ වීවිධොත්තමං
සංඝෙ යො ඛලිතො දොසො සංඝො ඛමතු තං මමං.

බුද්ධධම්මා ච පච්චක බුද්ධසංඝා ච සාමීකා,
දාසො වා'හස්මි මෙ තෙසං ගුණං යාතු සිරෙ සදා.
තිසරණං තිලකඤ්ඤපෙකං නිඛොතමනතිමං සුඛං
සුවන්දෙ සිරසා නිචං ලභාමි තිවිධාමහං.

තිසරණං ච සිරෙ යාතු සිරෙ යාතු තිලකඤ්ඤං
උපෙකං ච සිරෙ යාතු නිඛොතං යාතු මෙ සිරෙ.

බුද්ධෙ සකරුණෙ වන්දෙ ධම්මෙ පච්චකසම්බුද්ධෙ
සංඝෙ ච සිරසා යෙව තිධා නිචං නමාමහං.

නමාමි සත්ථුනො වාදප්පමාදවචනනි මං,
සබ්බෙපි චේතියෙ වන්දෙ උපජ්ජාධාරියෙ මමං,
මඤ්ඤං පණාමතෙජෙන විතතං පාපෙහි මුඤ්ඤත්'නති.

(දිනට නියමිත වත පිරික් මින් නිම වේ.)

III. දෛනික වහ පිරිනි දේශනා පටිපාටිය

දෙවැනි දින

(ආදියෙහි දේවතාරාධනය, නමස්කාර පාඨය, සරණාගමනය ද, 6-23 දක්වා සැමදාම පිරිනට සාධාරණය.)

බැකපරිත්තං.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං හගවා සාවඤ්ඤියං- නමො සත්තනං සමමාසමුද්ධානනති.

තුන්වන දින

මෙත්තසුත්තං - මිත්තානිසංසඤ්ඤා

සිව්වන දින

වඤ්ඤාපරිත්තං, සුරියපරිත්තං.

පස්වැනි දින

මහාකසපපඤ්ඤාපරිත්තං.

සවැනි දින

මහාමොග්ගලොනපඤ්ඤාපරිත්තං.

සත්වැනි දින

මහාවුඤ්ඤාපරිත්තං බොජ්ඣංගය.

අටවැනි දින

ගිරිමානඤ්ඤා සුත්තං.

නවවැනි දින

ඉසිගිලි සුත්තං.

දසවැනි දින

ධම්මවකකප්පවත්තන සුත්තං.

එකොළොස්වැනි දින

මහාසමයසූතං

දොළොස්වැනි දින

(අභිධම්මමාතිකා) පටිමමාතිකා

තෙළොස්වැනි දින

දුතියමාතිකා

තුදුස්වැනි දින

තතියමාතිකා

පසළොස්වැනි දින

අූණවුම් පිරින (එක් නමක් පමණක් කිව යුතුයි)

යෙ සනතා සනතච්ඡතා -පෙ- සබ්බෙසු චකකවාලෙසු
-පෙ- රාජතොවා-පෙ- කාරුඤ්ඤචිතං උපධිපෙකවා.
කොට්ඨසතසහසෙසසු -පෙ- පරිතං තං භණාමහෙ.

මඛගල, රතන, කරණියමෙතන සුත්තතයං.

(ගණ සජ්ඣායනය)

සොළොස්වැනි දින

(බන්ධපරිතං)

සබ්බාසිච්ඡජාතීනං -පෙ- විරූපකෙහි මෙ මෙතනං¹
-පෙ-

(මොරපරිතං)

සුරෙතනං බොධිසමභාරෙ -පෙ-උදෙතයං චක්ඛුමා
-පෙ- අපෙතයං චක්ඛුමා -පෙ-

1 මින් මතු දැක්වෙන සූත්‍රයන්ගේ ආරම්භක ගාථාව එක් අයෙක් විසින් පමණක් කිව යුතුය.

සකලොස්වැනි දින

යසසානුසාරණෙනාපි -පෙ- ධජග්ග සුතතං

අටලොස්වැනි දින

(ආටානාටිය පරිතතං)

අප්පසනෙනහි නාථස්ස -පෙ- විපස්සිස්ස නමස්සු
-පෙ-

(අඩුලිමාල පරිතතං)

පරිතතං යං භණ්ණකස්ස -පෙ- යතොයං හගිනි -පෙ-

(බොජ්ඣංදිය පරිතතං)

බොජ්ඣංදියෙහ සති සංඛාතො

IV. ඇණවුම් පිරිත

යෙ සනා සනචිතා තිසරණසරණා එඤ්ඤා ලොකනතරෙ වා භුමිමා'භුමිමා ච දෙවා ගුණගණගභණ්ණාච්චා සබ්බකාලං එතෙ ආයතනු දෙවා වරකනකමයෙ මෙරුරාජෙ වසනො සනො සනො සහෙතුං මුනිවරචචනං සොතුමග්ගං සමග්ගං.

සබ්බෙසු චකකවාලෙසු යකඛා දෙවා ච බ්‍රහ්මුණො, යං අමෙහි කතං පුඤ්ඤං සබ්බ සමපතති සාධකං.

සබ්බෙ තං අනුමොදිත්වා සමග්ගා සාසනෙ රතා, පමාදරහිතා භොනතු ආරක්ඛාසු විසෙසතො.

සාසනස්ස ච ලොකස්ස වුඤ්ඤි භවතු සබ්බදා, සාසනමපි ච ලොකඤ්ඤා දෙවා රක්ඛන්තු සබ්බදා.

සද්ධිං භොනතු සුඛී සබ්බෙ පරිචාරෙහි අත්තනො, අනීසා සුමනා භොනතු සහ සබ්බෙහි ඤාතිහි.

රාජතො වා, චොරතො වා, මනුස්සතො වා,

අමනුස්සුන්ගේ වා, අග්නිගේ වා, උදකගේ වා, පිසාවගේ වා, බාණුකගේ වා, කණ්ඩකගේ වා නක්කිත්තගේ වා, ජනපදරොගගේ වා, අසඳුමමගේ වා අසන්දියිගේ වා අසපුරිසගේ වා, වණ්ඩහසී-අස්ස-මිග-ගොණ-කුක්කුර-අභි-විච්ඡික-මණි සප්ප-දීපි-අච්ඡ-තරච්ඡ-සුකර-මනි ස-යක-රකසාදීහි නානාභයගේ වා, නානාරොගගේ වා, නානාඋපඥවගේ වා, ආරකං ගණහන්තු.

පණ්ඩානගේ පට්ඨාය තථාගතස්ස දසපාරමිගො දස උපපාරමිගො දස පරමත්පාරමිගො පඤ්චමහාපරිච්චාගෙ තිස්සොවරියා පච්ඡමහවෙ ගඤ්චාචකන්තිං ජාතිං අභිනිකම්මණං පට්ඨානවරියං බොධිපලලඛෙක මාරවිජයං සබ්බඤ්ඤානඤ්ඤාණ-පටිච්චෙධං නවලොකුත්තර-ධමමෙති සබ්බෙපි මෙ බුද්ධගුණෙ ආචර්ඡ්ඤා, වෙසාලියා තීසු පාකාරන්තරෙසු තියාමරන්තිං පරිත්තං කරොන්තො ආයසමා ආනන්දසෝරො විය කාරුඤ්ඤ චිත්තං උපට්ඨපෙඤා.

කොට්ඨසන-සහස්සෙසු-චකකවාලෙසු දෙවතා,
 යස්සා'ණං පතිගණහන්ති-යඤ්ච වෙසාලියං පුරෙ.
 රොගාමනුස්සදුඤ්ඤික-සමුත්තං තිවිධං භයං,
 බීජ්ජමන්තරධාපෙසි-පරිත්තං තං හණමහෙ.

V. මහාමඛල සුත්තං

යං මඛලං ආදසසු චිත්තයිංසු සදෙවකා,
 සොඤ්ඤානං නාධිගච්ඡන්ති අධිතිංසඤ්ච මඛලං.
 දෙසිතං දෙවදෙවෙන සබ්බපාපචිනාසනං,
 සබ්බලොකහිත්ඤාය පරිත්තං තං හණමහෙ.

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං හගවා සාවඤ්ඤායං චිත්තං ජේතවනෙ අනාඨිඤ්ඤාස්ස ආරාමෙ. අථ බො අඤ්ඤාතරා දෙවතා අභිකකන්තාය රත්තියා අභිකකන්තවණ්ණා, කෙවලකප්පං ජේතවනං ඔහාසෙඤා, යෙන හගවා

තෙත්‍රපසඛකමී. උපසඛකමීත්‍රො භගවන්තං අභිවාදෙත්‍රො එකමන්තං අධ්‍යාසී. එකමන්තං ධීතා බො සා දෙවතා භගවන්තං ගාථාය අජ්ඣාසී. බහු දෙවා මනුස්සා ව මංගලානී අචින්නයුං, ආකඛබ්බානා සොත්ථානං බුද්ධි මඛගලමුක්ඛමං. අසෙවනා ව බාලානං පණ්ඩිතානඤ්ඤ සෙවනා, පුජා ව පුජනීයානං එතං මඛගලමුක්ඛමං. පතිරුපදෙසවාසො ව පුඤ්ඤ ව කතපුඤ්ඤතා, අත්ථසමොපණීධි ව එතං මඛගලමුක්ඛමං. බාහුසච්චඤ්ඤ සිප්පඤ්ඤ විනයො ව සුසිකඛිතො, සුභාසිතා ව යා වාචා එතං මඛගලමුක්ඛමං. මාතාපිත්‍ර උපධ්‍යානං පුත්තදාරස්ස සඛගහො, අනාකුලා ව කමමන්තා එතං මඛගලමුක්ඛමං. දානඤ්ඤ ධම්මචරියා ව ඤාතකානඤ්ඤ සඛගහො, අනවජ්ජානී කමමානී එතං මඛගලමුක්ඛමං. ආරති වීරති පාපා මජ්ජපානා ව සඤ්ඤමො, අප්පමාදො ව ධම්මෙසු එතං මඛගලමුක්ඛමං. ගාරවො ව නිවාතො ව සනතුධී ව කතඤ්ඤතා, කාලෙන ධම්මසචණං එතං මඛගලමුක්ඛමං. බන්ධි ව සොචචස්සතා සමණානඤ්ඤ දස්සනං, කාලෙන ධම්මසාකච්ඡා එතං මඛගලමුක්ඛමං. තපො ව බුභමචරියඤ්ඤ අරියසච්චානදස්සනං, නිඛාණසච්ඡිකිරියා ව එතං මඛගලමුක්ඛමං. ථුඨස්ස ලොකධම්මෙහි විතං යස්ස න කප්පති, අසොකං වීරජං බෙමං එතං මඛගලමුක්ඛමං. එතාදීසානී කත්වාන සඛබ්ථමපරාජ්ජතා, සඛබ්ථ සොත්ථී ගච්ඡන්ති තං තෙසං මඛගලමුක්ඛමං.

මහාමඛගලසුත්තං නිධීතං.

VI. රතන සුත්තං

කොට්ඨසතසහසෙසු චකකවාලෙසු දෙවතා,
 යස්සානං පතිගණනති යඤ්ඤ වෙසාලියං පුරෙ.
 රොගාමනුස්සදුඛිකඛසමුහුතං තිවිධං භයං,
 බීජ්ජමන්තරධාපෙසි පරිත්තං තං භණාමහෙ.
 යානීධි භුතානී සමාගතානී භුමමානී වා යානී'ව

අනන්තලිකෙකි, සබ්බෙ'ව භූතා සුමනා භවනතු අටොපි සකකච උණනතු භාසිතං. තසො හි භූතා නිසාමෙච සබ්බෙ මෙතතං කරොථ මානුසියා පජාය, දිවා ච රතෙනා ච භරනති යෙ බලිං තසො හි තෙ රකඛථ අප්පමතතා. යං කිඤ්චි විතතං ඉධ වා හුරං වා සග්ගෙසු වා යං රතනං පණීතං, න නො සමං අත්ථි තථාගතෙන ඉදම්පි බුද්ධෙ රතනං පණීතං එතෙන සචේත සුවත්ථි හොතු. බයං විරාගං අමතං පණීතං යද්ඡ්ඤා සකාමුත්ථි සමාහිතො, න තෙන ධම්මෙන සමත්ථි කිඤ්චි ඉදම්පි ධම්මෙ රතනං පණීතං එතෙන සචේත සුවත්ථි හොතු. යං බුද්ධසෙට්ඨො පරිවණණසී සුචිං සමාධිමානනතරිකඤ්ඤමාහු, සමාධිතා තෙන සමො න විජ්ජති, ඉදම්පි ධම්මෙ රතනං පණීතං එතෙන සචේත සුවත්ථි හොතු. යෙ පුග්ගලා අධ්වසතමපසජා වතතාරි එතානි යුගානි හොනති තෙ දකඛිණේයා සුගතස්ස සාවකා එතෙසු දිනනානි මහස්ථලානි ඉදම්පි සබ්බෙ රතනං පණීතං එතෙන සචේත සුවත්ථි හොතු. යෙ සුප්පයුතතා මනසා දලොන නිකකාමිතො ගොතමසාසනමිහි, තෙ පතතිපතතා අමතං විගයා ලඤ්ඤා මුඛා නිබ්බුතීං භුඤ්ජමානා, ඉදම්පි සබ්බෙ රතනං පණීතං එතෙන සචේත සුවත්ථි හොතු. යට්ඨකීලො පඨවිං සිතො සියා චතුර්ති වාතෙහි අසමපකම්පියො, තථුපමං සප්පුරිසං වදාමි යො අරියසච්චානි අචේච පසසති, ඉදම්පි සබ්බෙ රතනං පණීතං එතෙන සචේත සුවත්ථි හොතු. යෙ අරියසච්චානි විභාවයනති ගමිහිරපඤ්ඤාන සුදෙසිතානි, කිඤ්චා'පි තෙ හොනති භුසප්පමතතා න තෙ භවං අධ්වමං ආදියනති, ඉදම්පි සබ්බෙ රතනං පණීතං එතෙන සචේත සුවත්ථි හොතු. සභාව'ස්ස දස්සනසමපදාය තයස්සු ධම්මා ජහිතා භවනති, සකකායදිට්ඨි විචිකිච්ඡකඤ්ච සීලබ්බතං වා'පි යදත්ථි කිඤ්චි, චතුහපායෙහි ච විප්පමුතො ඡ වාහිධානානි අභබ්බො කාතුං ඉදම්පි සබ්බෙ රතනං පණීතං එතෙන සචේත සුවත්ථි හොතු. කිඤ්චා'පි සො කමමං කරොති පාපකං කායෙන වාචා උද චේතසා වා, අභබ්බො සො තසස පටිච්ඡාදාය අභබ්බතා දිට්ඨපදස්ස

වුත්තා, ඉදමපි සංඝෙස රතනං පණීතං එතෙන සචේතන සුවතී භොතු. වනප්පගුමේඛ යථා චු්ඤ්ඤිතගෙහ ගිමිනානමාසෙ පයමසමී. ගිමෙහ, තථුපමං ධම්මවරං අදෙසයි නිඛොණගාමීං පරමං හිතාය, ඉදමපි බුද්ධෙ රතනං පණීතං එතෙන සචේතන සුවතී භොතු. වරො වරඤ්ඤු වරදො වරාහරො අනුත්තරො ධම්මවරං අදෙසයි, ඉදමපි බුද්ධෙ රතනං පණීතං එතෙන සචේතන සුවතී භොතු. බීණං පුරාණං නවං තතී සමභවං විරත්තවිත්තා ආයතිකෙ භවසමීං, තෙ බීණබීජා අවිරුඤ්ඤිච්ඡන්දා නිඛන්ති ධීරා යථායමපදීපො, ඉදමපි සංඝෙස රතනං පණීතං එතෙන සචේතන සුවතී භොතු. යානීධ භුතානි සමාගතානි භුමමානි වා යානිව අන්තලිකෙඛ, තථාගතං දෙවමනුස්සපුජ්තං බුද්ධං නමස්සාම සුවතී භොතු. යානීධ භුතානි සමාගතානි භුමමානි වා යානිව අන්තලිකෙඛ, තථාගතං දෙවමනුස්ස පුජ්තං ධම්මං නමස්සාම සුවතී භොතු. යානීධ භුතානි සමාගතානි භුමමානි වා යානිව අන්තලිකෙඛ, තථාගතං දෙවමනුස්සපුජ්තං සංඝං නමස්සාම සුවතී භොතු.

රතනසුත්තං නිධීතං

VII. කරණීයමෙත්තසුත්තං

යස්සානුභාවතො යකඛා තෙව දසෙසන්ති හිංසනං,
 යමහි වෙචානුයුඤ්ඤප්භෙතො රත්තං දිවමතඤ්ඤො.
 සුඛං සුපති සුත්තො ච පාපං කිඤ්ඤි න පස්සති,
 එවමාදි ගුණොපෙතං පරිත්තං තං භණාමහෙ.

කරණීයමත්ථකුසලෙන යං තං සන්තං පදං අභිසමෙචච, සකෙකා උජ්ඣ ව සුජ්ඣ ව සුවචො වස්ස මුදු අන්තිමානි. සන්තසස්සකො ච සුභරො ච අප්පකිච්චො ච සලලහුකචුත්ති, සන්තිඤ්ඤො ච නිපකො ච අප්පගඤ්ඤො කුලෙසු අන්තගිඤ්ඤො, න ච බුද්ධං සමාවරෙ කිඤ්ඤි යෙන විඤ්ඤු පරෙ උපවදෙය්‍යුං, සුබ්බො වා ඛෙමීනො භොන්තු

සබ්බෙ සත්තා භවන්තු සුඛිත්තනා.

යෙ කෙච් පාණභුතඤ්ඤා කසා වා ටාවරා වා අනවසෙසා,
දීඝා වා යෙ මහන්තා වා මජ්ඣමා රස්සකාණුකථුලා, දිට්ඨා වා
යෙව අඤ්ඤා යෙ ච දුරෙ වසන්ති අවිදුරෙ භුතා වා සමභවෙසී
වා සබ්බෙ සත්තා භවන්තු සුඛිත්තනා.

න පරො පරං නිකුබ්බෙථ නාතිමඤ්ඤෙථ කතථචි
නං කඤ්චි, ඛ්‍යාරොසනා පටිසසඤ්ඤා නාඤ්ඤමඤ්ඤස්ස
දුකඛමිච්ඡය්‍ය. මාතා යථා නියං පුත්තං ආයුසා
එකපුත්තමනුරුකෙඛි, එවමපි සබ්බභුතෙසු මානසං භාවයෙ
අපරිමාණං මෙත්තං ච සබ්බ ලොකස්මිං මානසං භාවයෙ
අපරිමාණං උද්ධං අධො ච තිරියඤ්ච අසමබ්බං අවෙරං
අසපත්තං, තිට්ඨං වරං නිසින්නො වා සයානො වා යාවතස්ස
විගතමිද්ධො, එතං සතිං අධිට්ඨෙය්‍ය. බ්‍රහ්මමෙතං විහාරං ඉධමාහු.
දිට්ඨිං ච අනුපගමම සීලවා දස්සනෙන සමපන්නො, කාමෙසු
විනෙය්‍ය ගෙධං න හි ඡාතු ගඤ්ඤෙය්‍යං පුත්තරෙති'ති

කරණියමෙත්තසුත්තං නිට්ඨිතං

VIII. බන්ධපරිත්තං

සබ්බාසිච්ඡජාතීනං දිබ්බමන්තාගදං විය,
යං නාසෙසි විසං ඝොරං සෙසං වාපි පරිස්සයං
ආණකෙඛිත්තමහි සබ්බත්ථ සබ්බද සබ්බපාණිනං,
සබ්බසො'පි නිවාරෙති පරිත්තං තං භණාමහෙ.

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා, සාවත්තියං විහරති
ජේතවනෙ අනාඨපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන
සමයෙන සාවත්තියං අඤ්ඤාතරො හිකඛු, අහිනා දට්ඨො
කාලකතො භොති. අථ ඛො සමබ්බුලා හිකඛු, යෙන භගවා
තෙනුපසඞ්කමිංසු. උපසඞ්කමිත්වා, භගවන්තං අභිවාදෙත්වා
එකමන්තං නිසීදිංසු. එකමන්තං නිසින්නා ඛො තෙ හිකඛු

හඟවනාං එතදවොච්චං. ඉධ භනෙන සාවඝරීයං අඤ්ඤාතරො භික්ඛු අභිනා දධෙයා කාලකතො'ති නභ නුන සො භික්ඛවෙ භික්ඛු චත්තාරි අභිරාජකුලානි මෙතෙනන විතෙනන ඵරි. සවෙ හි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු චත්තාරි අභිරාජකුලානි මෙතෙනන විතෙනන ඵරෙය්‍ය, නහි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු අභිනා දධෙයා කාලං කරෙය්‍ය. කතමානි චත්තාරි අභිරාජකුලානි?

විරූපකං අභිරාජකුලං, ඵරාපථං අභිරාජකුලං, ඡබ්බ්‍යාපුත්තං අභිරාජකුලං, කණ්ණාගොතමකං අභිරාජකුලං. නභ නුන සො භික්ඛවෙ භික්ඛු, ඉමානි චත්තාරි අභිරාජකුලානි මෙතෙනන විතෙනන ඵරි, සවෙ හි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු ඉමානි චත්තාරි අභිරාජකුලානි මෙතෙනන විතෙනන ඵරෙය්‍ය, න හි සො භික්ඛවෙ භික්ඛු, අභිනා දධෙයා කාලං කරෙය්‍ය. අනුජානාමි භික්ඛවෙ ඉමානි චත්තාරි අභිරාජකුලානි මෙතෙනන විතෙනන ඵරිකුං, අත්තගුත්තියා අත්තරක්ඛාය අත්තපරිත්තායාති. ඉදමවොච භගවා, ඉදං වත්ථා සුගතො අථාපරං එතදවොච සත්ථා:

විරූපකෙහි මෙ මෙත්තං මෙත්තං ඵරාපථෙහි මෙ, ඡබ්බ්‍යාපුත්තෙහි මෙ මෙත්තං මෙත්තං කණ්ණාගොතමකෙහි ච. අපාදකෙහි මෙ මෙත්තං මෙත්තං දිපාදකෙහි මෙ, චතුස්සදෙහි මෙ මෙත්තං මෙත්තං බහුස්සදෙහි මෙ. මා මං අපාදකො හිංසි මා මං හිංසි දිපාදකො, මා මං චතුස්සදො හිංසි මා මං හිංසි බහුස්සදො. සබ්බෙ සත්තා සබ්බෙ පාණා සබ්බෙ භුතා ච කෙවලා සබ්බෙ හද්දානි පස්සන්තු මා කඤ්චි පාපමාගමා අස්සමාණො බුද්ධො අස්සමාණො ධමමො අස්සමාණො සබ්බිසා. පමාණවන්තානි සිරිංපානි අභිවිජ්ජකා සත්තපදි උණ්ණානාහි සරබ්බ මුසිකා කතා මෙ රක්ඛා කතා මෙ පරිත්තා පටිකකමන්තු භුතානි සො'හං නමො භගවතො නමො සත්තන්තං සමාසමුද්ධානන්ති.

බන්ධපරිත්තං නිධීතං

IX. මෙතනසුතනං

අග්‍රිකකන්ධොපමං සුඤ්චා ජාතසංවෙගහික්ඛනං
අසොදඤ්චාය දෙසෙසි යං පරිතනං මහාමුනි,
සබ්බලොකහිතඤ්චාය පරිතනං තං භණාමහෙ.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා, සාවඤ්චියං විහරති ජෙනවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ: තත්‍ර ඛො භගවා හික්ඛු ආමනෙතසි හික්ඛවො'ති. හදනෙතති තෙ හික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං. භගවා එතදවොච: මෙතනාය හික්ඛවෙ වෙතො විමුත්තියා, ආසෙච්චාය භාවිතාය බහුලීකතාය, යානීකතාය වජ්ජකතාය අනුට්ඨිතාය පරිච්චාය සුසමාරඤ්චාය, එකාදසානිසංසා පාටිකඛ්ඛා කතමෙ එකාදස: සුඛං සුපතී, සුඛං පටිඤ්ජකතී, න පාපකං සුපිතං පස්සතී, මත්‍රස්සානං පියො හොති අමත්‍රස්සානං පියො හොති, දෙවතා රකිනතී, නාස්ස අග්‍රි වා විසං වා සඤ්චං වා කමතී, තුච්චං චිතනං සමාධියතී, මුඛවණ්ණො විප්පසීදතී, අසමුලුඤ්චො කාලං කරොති, උතාරිං අප්පට්චිජ්ජකතො බුභම ලොකුපගො හොති; මෙතනාය හික්ඛවෙ වෙතො විමුත්තියා, ආසෙච්චාය භාවිතාය බහුලීකතාය, යානීකතාය වජ්ජකතාය අනුට්ඨිතාය පරිච්චාය සුසමාරඤ්චාය, ඉමෙ එකාදසානිසංසා පාටිකඛ්ඛා'ති, ඉදමවොච භගවා, අතමනා තෙ හික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනන්දුනතී.

මෙතනසුතනං නිධීතං.

X. මිත්තානිසංසං

සුරෙතො ඛොධිසම්භාරෙ නාථො තෙමියජාතියං
මිත්තානිසංසං යං ආභ සුනන්දං නාම සාරථීං,
සබ්බලොකහිතඤ්චාය පරිතනං තං භණාමහෙ.

පහුතභකෙඛා භවති විප්පච්චුඤ්චො සකා සරා, බහුතං

උපජීවනි යො මිත්තානං න දූහති. යං යං ජනපදං යාති
 නිගමෙ රාජධානියො, සඤ්ඤා පුෂ්පො හොති යො මිත්තානං
 න දූහති. නාසං වොරා පසහනති නාතිමඤ්ඤති ඛතියො,
 සඤ්ඤා අමිත්තෙ තරති යො මිත්තානං න දූහති. අකකුදො
 සසරං එති සභාය පටිනඤ්ඤො, ඤ්ඤිතං උත්තමො හොති
 යො මිත්තානං න දූහති. සකකඤ්ඤා සකකතො හොති ගරු
 හොති සගාරවො, වණණකිත්තිහතො හොති යො මිත්තානං
 න දූහති. පුෂ්පො ලහතෙ පුෂ්ඨං වජුකො පටිවජුතං, යසො
 කිත්තිඤ්ඤා පපොති, යො මිත්තානං න දූහති. අග්ගි යථා
 පජ්ජලති දෙවතාව විරොචති, සිරියා අජභිතො හොති යො
 මිත්තානං න දූහති. ගාවො තසං පජායනති බෙත්තෙ වුත්තං
 විරුහති, වුත්තානං එලමසනාති යො මිත්තානං න දූහති.
 දරිතො පඤ්ඤාතො වා රුක්ඛාතො පතීතො නරො, වුතො
 පතිධං ලහති යො මිත්තානං න දූහති. විරුහාමුලසනානං
 නිග්‍රොධමිව මාඵතො, අමිත්තා නපසහනති යො මිත්තානං
 න දූහතී'ති.

මිත්තානිසංසං නිධීතං.

XI. මොරපරිතං

පුරෙතං බොධිසමාරෙ නිබ්බතං මොරයොනියං,
 යෙන සංවිහිතාරකං මහාසතං වනෙ වරා,
 විරසං වායමනා'පි නෙව සකිංසු ගණිතුං.
 බ්‍රහමනනති අකොතං පරිතං තං භණාමහෙ.

උදෙතයං වකුමා එකරාජා හරිසංවණණො
 පඨවිප්පහාසො, තං තං නමසොමි හරිසංවණණං
 පඨවිප්පහාසං තයජ්ජ ගුත්තා විහරෙමු දිවසං. යෙ බ්‍රාහ්මණො
 වෙදගු සඤ්ඤිමෙමි තෙ මෙ නමො තෙ ව මං පාලයන්තු;
 නමස්සු බුද්ධානං නමස්සු බොධියා නමො විමුත්තානං නමො
 විමුත්තියා. ඉමං සො පරිතං කතො මොරො වරති එසනා.

අපෙතයං වකඛුමා එකරාජා හරිස්සවණණා
 පඨවිප්පභාසො, තං තං නමමස්සාමි හරිස්සවණණං
 පඨවිප්පභාසං, තයස් ගුතතා විහරෙමු රතතිං යෙ
 බ්‍රාහ්මණා වෙදගු සබ්බධමෙම තෙ මෙ නමො තෙ ව
 මං පාලයන්තු, නමස්සු බුද්ධානං නමස්සු බොධියා නමො
 විමුක්තානං නමො විමුක්තියා, ඉමං සො පරිත්තං කස්වා,
 මොරො වාසමකප්පයීති.

මොරපරිත්තං නිධීතං.

XII. වජ්‍රපරිත්තං

රාහුතා ගහිතො වජ්‍රෙ මුක්තො යස්සානුභාවතො,
 සබ්බවෙරිභයං නාසං පරිත්තං තං භණාමහෙ.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා, සාවඤ්චියං
 විහරති ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන බො
 පන සමයෙන, වජ්‍රිමා දෙවපුත්තො රාහුතා අසුරිජෙත
 ගහිතො හොති. අථ බො වජ්‍රිමා දෙවපුත්තො භගවන්තං
 අනුස්සරමානො, තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසි:-

නමො තෙ බුද්ධචීරස්සු විප්පමුක්තො'සි සබ්බධි,
 සමබ්බධපටිපන්නො'සමි තස්ස මෙ සරණං භවාති.

අථ බො භගවා වජ්‍රිමං දෙවපුත්තං ආරඤ්ඤ රාහුං
 අසුරිජං ගාථාය අජ්ඣභාසි:-

තථාගතං අරහන්තං වජ්‍රිමා සරණං ගතො,
 රාහු වජ්‍රං පමුඤ්ඤස්සු බුද්ධා ලොකානුකම්පකා.

අථ බො රාහු අසුරිජෙත වජ්‍රිමං දෙවපුත්තං මුඤ්චිත්වා
 තරමානරුපො, යෙන වෙපචිත්ති අසුරිජෙත තෙනුපසංකමි
 උපසංකමිත්වා, සංවිග්ගො ලොමහධ්ථිජාතො එකමන්තං
 අධ්‍යාසි. එකමන්තං ධීතං බො රාහුං අසුරිජං වෙපචිත්ති
 අසුරිජෙත ගාථාය අජ්ඣභාසි:-

කිනඳු සන්නරමානෝව රාහු වැනු පමුඤ්ඤාසී,
 සංවිග්නරූපො ආගමම කිනඳු හිතෝව තිට්ඨසීති.
 සන්නධා මෙ එලෙ මුඤ්ඤා ජීවනො න සුඛං ලභෙ,
 බුද්ධගාථාහිතීතෝමහි නො වෙ මුඤ්ඤායා වැනීමනි.

වැනුපරිත්තං නිධීතං.

XIII. සුරියපරිත්තං

සුරියො රාහුගහිතො මුනො යසසානුභාවනො,
 සඛ්ඛවෙරීභයං නාසං පරිත්තං තං භණාමභෙ.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා, සාවඤ්ඤායං
 විහරති ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො
 පන සමයෙන, සුරියො දෙවපුත්තො රාහුනා අසුරිඤ්ඤාන
 ගහිතො භොති. අථ ඛො සුරියො දෙවපුත්තො භගවන්තං
 අනුස්සරමානො, තායං වෙලායං ඉමං ගාථං අභාසී:-

නමො තෙ බුද්ධවීරස්සු විසමුනොහි සඛ්ඛධි,
 සමබ්බපට්ඨපනොහි තස්ස මෙ සරණං භවාති.

අථඛො භගවා සුරියං දෙවපුත්තං ආරක්ඛ රාහුං
 අසුරිඤ්ඤා ගාථාහි අඤ්ඤාභාසී:-

තථාගතං අරහන්තං සුරියො සරණං ගතො,
 රාහු සුරියං පමුඤ්ඤාස්සු බුද්ධා ලොකානුකම්පකා'ති
 යො අනුකාරෙ තමසී පහඤ්ඤාරො
 වෙරොවනො මණ්ඩලී උග්ගතෙජො,
 මා රාහු ගිලී වරං අනනලිකෙ,
 පජං මම රාහු පමුඤ්ඤා සුරියනි.

අථ ඛො රාහු අසුරිඤ්ඤා, සුරියං දෙවපුත්තං මුඤ්ඤාඤා
 කරමානරූපො, යෙන වෙපවිත්ති අසුරිඤ්ඤා තෙනුපසංකමී.
 උපසමඤ්ඤාමිඤ්ඤා, සංවිග්ගො ලොමහට්ඨජානො එකමන්තං
 අට්ඨාසී. එකමන්තං ධීතං ඛො රාහු අසුරිඤ්ඤා, වෙපවිත්ති

අසුරිනෙදු ගාථාය අජ්ඣානාසි:-

කිනතු සනතරමානෝච රාහු සුරියං පමුඤ්ඤාසි,
සංවිග්ගරුපො ආගමිති කිනතු හිතෝච තිඨසීති.
සත්තධා මෙ එලෙ මුද්ධා ජීවනො න සුඛං ලභෙ,
බුද්ධගාථාහිතෝඤි නො වෙ මුඤ්ඤායා සුරියනති.

සුරියපරිතං නිඨසීතං.

XIV. ධජග්ගපරිතං

යසොනුසාරනොනාපි අනාලිකොපි පාණිනො.
පතිඨමධිගච්ඡති භූමියං විය සබ්බථා.
සබ්බපඤ්ඤවජාලමා යකොවොරාරිසමචා,
ගණනා න ච මුත්තානං පරිතං තං හණාමභෙ.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා සාවඤ්ඤාසීයං විහරති
ජේතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තත්‍ර ඛො භගවා
හික්ඛු ආමනෙහි හික්ඛවොති. හදනෙති තෙ හික්ඛු
භගවතො පච්චසොසුං. භගවා එතදවොච :-

භුතපුබ්බං හික්ඛවෙ දෙවාසුරසඛාමො සමුපබ්බුලො
අහොසි. අථ ඛො හික්ඛවෙ සකෙකා දෙවානමීනො දෙවෙ
තාවතිංසෙ ආමනෙහි.

සවෙ මාරිසා දෙවානං සඛාමගතානං උප්පජ්ජයා
හයං වා ඡමිතිතතං වා ලොමහංසො වා, මමෙච තසමිං
සමයෙ ධජග්ගං උලොකෙය්‍යාථ. මමං හි වො ධජග්ගං
උලොකයතං යං හවිස්සති හයං වා ඡමිතිතතං වා
ලොමහංසො වා සො පහීයිස්සති. නො වෙ මෙ ධජග්ගං
උලොකෙය්‍යාථ, අථ පජාපතිස්ස දෙවරාජස්ස ධජග්ගං
උලොකෙය්‍යාථ. පජාපතිස්ස හි වො දෙවරාජස්ස ධජග්ගං
උලොකයතං යං හවිස්සති හයං වා ඡමිතිතතං වා
ලොමහංසො වා සො පහීයිස්සති. නො වෙ පජාපතිස්ස

දෙවරාජස්ස ධජග්ගං උලොකෙය්‍යාථ, අථ වරුණස්ස දෙවරාජස්ස ධජග්ගං උලොකෙය්‍යාථ. වරුණස්ස හි වො දෙවරාජස්ස ධජග්ගං උලොකයතං යං හවිස්සති හයං වා ඡමිතිතතං වා ලොමහංසො වා සො පභීයිස්සති. නො වෙ වරුණස්ස දෙවරාජස්ස ධජග්ගං උලොකෙය්‍යාථ, අථ ඊසානස්ස දෙවරාජස්ස ධජග්ගං උලොකෙය්‍යාථ. ඊසානස්ස හි වො දෙවරාජස්ස ධජග්ගං උලොකයතං යං හවිස්සති හයං වා ඡමිතිතතං වා ලොමහංසො වා සො පභීයිස්සති. තං ඛො පන භික්ඛවෙ සකකස්ස වා දෙවානමිඤ්ඤස්ස ධජග්ගං උලොකයතං, පජාපතිස්ස වා දෙවරාජස්ස ධජග්ගං උලොකයතං, වරුණස්ස වා දෙවරාජස්ස ධජග්ගං උලොකයතං, ඊසානස්ස වා දෙවරාජස්ස ධජග්ගං උලොකයතං යං හවිස්සති හයං වා ඡමිතිතතං වා ලොමහංසො වා, සො පභීයෙථාපී නොපී පභීයෙථ. තං කිස්ස හෙතු?

සකෙකා හි භික්ඛවෙ, දෙවානමිඤ්ඤා අචීතරාගො අචීතදොසො අචීතමොහො භීරුච්ඡමි උත්‍රාසි පලායීති.

අහඤ්ඤ ඛො භික්ඛවෙ, එවං වදාමී. සචෙ තුඞ්භාකං භික්ඛවෙ, අරඤ්ඤගතානං වා රුක්ඛමූලගතානං වා සුඤ්ඤාගාරගතානං වා උප්පජ්ජෙය්‍ය හයං වා ඡමිතිතතං වා ලොමහංසො වා, මමෙව තස්මී. සමයෙ අනුස්සරෙය්‍යාථ:-

ඉතිපි සො හගවා අරහං සමාසමුද්ධො විජ්ජාවරණසමපනො සුගතො ලොකවිදු අනුත්තරො පුරිසදම්මසාරථී, සඤ්ඤා දෙවමනුස්සානං බුද්ධො හගවාති. මමං හි වො භික්ඛවෙ අනුස්සරතං යං හවිස්සති හයං වා ඡමිතිතතං වා ලොමහංසො වා සො පභීයිස්සති.

නො වෙ මං අනුස්සරෙය්‍යාථ, අථ ධම්මං අනුස්සරෙය්‍යාථ :-

ආකාරයට හඟවනා ධර්මය සැදිදැකීමට අකාරයට
එහි පසුබිම් ඔපනගිය පවත්නා වෙදිනකට විකල්පයක්,
ධර්මය හි වටා හික්මවේ අනුසාරකය, යං හවිසන්ති හයං වා
ඡන්තිතත්තං වා ලොමහංසො වා සො පභීයිසන්ති. නො වෙ
ධර්මය අනුසාරයයාට, අඵ සංඝං අනුසාරයයාට :-

සුපටිපන්නො හඟවනො සාවකසංඝො උප්පටිපන්නො
හඟවනො සාවකසංඝො ඤායපටිපන්නො හඟවනො
සාවකසංඝො, සාමීච්චිපටිපන්නො හඟවනො සාවකසංඝො,
යදිදං වතාරි පුරිසයුගානි අධි පුරිසපුගාලා එස හඟවනො
සාවකසංඝො, ආහුනෙයො පාහුනෙයො දක්ඛණෙයො
අඤ්ජලිකරණෙයො, අනුතරං පුඤ්ජකෙඛිතං ලොකස්සාති.

සංඝං හි වටා හික්මවේ අනුසාරකය, යං හවිසන්ති
හයං වා ඡන්තිතත්තං වා ලොමහංසො වා සො පභීයිසන්ති.

තං කිසං හෙතු? තථාගතො හි හික්මවේ, අරහං
සම්මාසම්බුද්ධො චිතරාගො චිතදොසො චිතමොහො අභිරු
අච්ඡන්ති අනුත්තරං අපලායි'ති. ඉදමවොච හඟවා. ඉදං වච්චා
සුගතො අථාපරං එතදවොච සථා:

අරඤ්ඤ රුක්ඛමූලෙ වා සුඤ්ඤාගාරෙව හික්මවො,
අනුසාරෙට් සම්බුද්ධං හයං තුමාක නො සියා. නො වෙ
බුද්ධං සරෙයාට්, ලොකපෙධිං නරාසනං, අඵ ධර්මං
සරෙයාට් නියයානිකං සුදෙසිතං. නො වෙ ධර්මං
සරෙයාට් නියයානිකං සුදෙසිතං, අඵ සංඝං සරෙයාට්
පුඤ්ජකෙඛිතං අනුතරං. එවං බුද්ධං සරනානං,
ධර්මං සංඝංඤ්ච හික්මවො, හයං වා ඡන්තිතත්තං වා,
ලොමහංසො න හෙස්සතිති.

ධජගපරිනං නිධීතං.

XV. මහාකසුපජෝරොඛොජ්ඣංගය.

යං මහාකසුපජෝරො පරිත්තං මුනිසන්තිකා
සුඤ්ඤා කසමිං ඛණ්ණෙයෙව අහොසි නිරුපඤ්ඤො,
ඛොජ්ඣංගඛලසංයුත්තං පරිත්තං තං භණාමහෙ.

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා, රාජගහෙ විහරති
වෙඵ්ඵනෙ කලඤ්ඤනිවාපෙ, තෙන ඛො පන සමයෙන
ආයසමා මහාකසුපො පිඤ්ඤාභවං විහරති, ආබාධිකො
දුක්ඛිතො බාහුගිලානො. අඵ ඛො භගවා සායනභවං
පතිසලානා වුට්ඨිතො, යෙනායසමා මහාකසුපො
තෙනුපසඤ්ඤා උපසඤ්ඤා පඤ්ඤානෙ ආසනෙ නිසීදි,
නිසජ්ඣ ඛො භගවා ආයසමන්තං මහාකසුපං එතදවොච:

කච්චි තෙ කසුප ඛමනීයං? කච්චි යාපනීයං?
කච්චි දුක්ඛා වෙදනා පටිකකමන්ති නො අභිකකමන්ති?
පටිකකමොසානං පඤ්ඤායති නො අභිකකමොති? න
මෙ භනෙත ඛමනීයං; න යාපනීයං; බාහු මෙ දුක්ඛා
වෙදනා අභිකකමන්ති නො පටිකකමන්ති; අභිකකමොසානං
පඤ්ඤායති නො පටිකකමොති. සත්තිමෙ කසුප
ඛොජ්ඣංගා මයා සමමදකුතො භාවිතා බහුලීකතා
අභිඤ්ඤාය සමෙඛොධාය නිඛොනාය සංවත්තන්ති, කතමෙ
සත්ත:

සතිසමෙඛොජ්ඣංගොඛොකසුප, මයා සමමදකුතො
භාවිතො බහුලීකතො, අභිඤ්ඤාය සමෙඛොධාය නිඛොනාය
සංවත්තති. ධම්මවිචයසමෙඛොජ්ඣංගො ඛො කසුප
මයා සමමදකුතො භාවිතො බහුලීකතො අභිඤ්ඤාය
සමෙඛොධාය නිඛොනාය සංවත්තති. විරියසමෙඛොජ්ඣංගො
ඛො කසුප මයා සමමදකුතො භාවිතො බහුලීකතො
අභිඤ්ඤාය සමෙඛොධාය නිඛොනාය සංවත්තති.
භීතිසමෙඛොජ්ඣංගො ඛො කසුප මයා සමමදකුතො
භාවිතො බහුලීකතො අභිඤ්ඤාය සමෙඛොධාය නිඛොනාය

සංවත්තති. පසුභිසමේඛාජ්ඣකම්භො ඛො කසුප, මයා සමමදකම්භො භාවිතො බහුලීකතො, අභිඤ්ඤාය සමේඛාධාය නිඛානාය සංවත්තති. සමාධිසමේඛාජ්ඣකම්භො ඛො කසුප, මයා සමමදකම්භො භාවිතො බහුලීකතො, අභිඤ්ඤාය සමේඛාධාය නිඛානාය සංවත්තති. උපෙකම්භාසමේඛාජ්ඣකම්භො ඛො කසුප, මයා සමමදකම්භො භාවිතො බහුලීකතො, අභිඤ්ඤාය සමේඛාධාය නිඛානාය සංවත්තති.

ඉමෙ ඛො කසුප සත්තබ්බොජ්ඣකම්භො මයා සමමදකම්භො භාවිතො බහුලීකතො අභිඤ්ඤාය සමේඛාධාය නිඛානාය සංවත්තන්ති'ති. තඤ්ඤා භගව බ්බොජ්ඣකම්භො තඤ්ඤා සුගත බ්බොජ්ඣකම්භොති. ඉදමචොච භගවා. අත්තමතො ආයසමා මහාකසුපො භගවතො භාසිතං අභිනන්දි. වුට්ඨාහි වායසමා මහාකසුපො තඤ්ඤා ආබාධා. තථාපභීතො වායසමතො මහාකසුපසු සො ආබාධො අභොසීති.

මහාකසුපතෙරබ්බොජ්ඣකම්භං නිට්ඨිතං.

XVI. මහාමොග්ගලානතෙරබ්බොජ්ඣකම්භං

මොග්ගලානො'පි ථෙරො යං පරිත්තං මුනිසන්තිකා සුඤ්ඤා තස්මිං ඛණ්ණෙයෙව අභොසි නිරුප්පඤ්ඤො,
 බ්බොජ්ඣකම්භබලසංයුත්තං පරිත්තං තං භණාමහෙ.

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා, රාජගහෙ විහරති වෙච්චනෙ කලඤ්ඤානිවාපෙ, තෙන ඛො පන සමයෙන ආයසමා මහාමොග්ගලානො ගිජ්ඣකුටෙ පබ්බතෙ විහරති, ආබාධිකො දුක්ඛිතො බාඤ්ඤාලානො. අථ ඛො භගවා සායන්හසමයං පතිසලානා වුට්ඨිතො, යෙනායසමා මහාමොග්ගලානො තෙනුපසඤ්ඤාමි උපසඤ්ඤාමිත්වා පඤ්ඤාතො ආසනෙ නිසීදි, නිසජ්ඣ ඛො

හඟවා, ආයසමන්තං මහාමොග්ගලානං එතදවොච:

කච්චි තෙ මොග්ගලාන ඛමනීයං? කච්චි යාපනීයං? කච්චි දුක්ඛා වෙදනා පටික්කමන්ති නො අභික්කමන්ති? පටික්කමොසානං පඤ්ඤායති නො අභික්කමොති? න මෙ හනෙන ඛමනීයං න යාපනීයං බාලො මෙ දුක්ඛා වෙදනා, අභික්කමන්ති නො පටික්කමන්ති? අභික්කමොසානං පඤ්ඤායති නො පටික්කමොති? සත්තිමෙ මොග්ගලාන බොජ්ඣංගිනා, මයා සමමදක්ඛාතා භාවිතා බහුලීකතා අභිඤ්ඤාය සමේඛාධාය නිබ්බානාය සංචත්තන්ති, කතමෙ සත්ත:

සතිසමේඛාජ්ඣංගිනො ඛො මොග්ගලාන, මයා සමමදක්ඛාතො භාවිතො බහුලීකතො, අභිඤ්ඤාය සමේඛාධාය නිබ්බානාය සංචත්තති. ධම්මච්චයසමේඛාජ්ඣංගිනො ඛො මොග්ගලාන, මයා සමමදක්ඛාතො භාවිතො බහුලීකතො, අභිඤ්ඤාය සමේඛාධාය නිබ්බානාය සංචත්තති. විරියසමේඛාජ්ඣංගිනො ඛො මොග්ගලාන මයා සමමදක්ඛාතො භාවිතො බහුලීකතො, අභිඤ්ඤාය සමේඛාධාය නිබ්බානාය සංචත්තති. පීතිසමේඛාජ්ඣංගිනො ඛො මොග්ගලාන මයා සමමදක්ඛාතො භාවිතො බහුලීකතො, අභිඤ්ඤාය සමේඛාධාය නිබ්බානාය සංචත්තති. පසස්ඤ්ඤාසමේඛාජ්ඣංගිනො ඛො මොග්ගලාන මයා සමමදක්ඛාතො භාවිතො බහුලීකතො, අභිඤ්ඤාය සමේඛාධාය නිබ්බානාය සංචත්තති. සමාධි සමේඛාජ්ඣංගිනො ඛො මොග්ගලාන මයා සමමදක්ඛාතො භාවිතො බහුලීකතො, අභිඤ්ඤාය සමේඛාධාය නිබ්බානාය සංචත්තති. උපෙක්ඛාසමේඛාජ්ඣංගිනො ඛො මොග්ගලාන මයා සමමදක්ඛාතො භාවිතො බහුලීකතො, අභිඤ්ඤාය සමේඛාධාය නිබ්බානාය සංචත්තති. ඉමෙ ඛො මොග්ගලාන සත්තබොජ්ඣංගිනා මයා සමමදක්ඛාතා භාවිතා බහුලීකතා, අභිඤ්ඤාය සමේඛාධාය නිබ්බානාය සංචත්තන්ති'ති.

තඤ්ඤා භගව ඛොජ්ඣක්ඛා, තඤ්ඤා සුගත ඛොජ්ඣක්ඛාති. ඉදමචොච භගවා. අත්තමනො ආයස්මා මහාමොග්ගලානො භගවතො භාසිතං අභිනන්දි. වුධ්ධාහි වායස්මා මහාමොග්ගලානො තමා ආබාධා. තථාපභීතො වායස්මතො මහාමොග්ගලානස්ස සො ආබාධො අභොසීති.

මහාමොග්ගලානජෙථරඛොජ්ඣක්ඛං නිධ්ධිතං.

XVII. මහාවුජුජෙථරඛොජ්ඣක්ඛං

භගවා ලොකනාථො යං වුජුජෙථරස්ස සන්තිකා සුඤ්ඤා තස්මිං ඛණ්ණෙයෙච අභොසි නිරුපද්දවො, ඛොජ්ඣක්ඛඛලසංයුතං පරිත්තං තං භණාමහෙ.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා, රාජගහෙ විහරති චෙළචනෙ කලඤ්ඤානිවාපෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන භගවා ආබාධිකො භොති දුක්ඛිතො ඛාජ්ඣාගිලානො. අථ ඛො ආයස්මා මහාවුජුජො, සායන්තසමයං පතිසලානා වුධ්ධිතො යෙන භගවා තෙනුපසංඝමි, උපසංඝමිඤ්ඤා භගවන්තං අභිවාදෙඤ්ඤා එකමන්තං නිසීදි. එකමන්තං නිසින්නං ඛො ආයස්මන්තං මහාවුජුජං භගවා එතදචොච:

පටිභන්තු තං වුජු ඛොජ්ඣක්ඛා'ති. සන්තිමෙ භනෙන ඛොජ්ඣක්ඛා භගවතා සමදකුක්ඛාතා භාවිතා ඛුජුජිකතා අභිඤ්ඤාය සමෙඛාධාය නිඛානාය සංචත්තති, කතමෙ සත්ත?

සතිසමෙඛාජ්ඣක්ඛො ඛො භනෙන, භගවතා සමදකුක්ඛාතොභාවිතොඛුජුජිකතො, අභිඤ්ඤාය සමෙඛාධාය නිඛානාය සංචත්තති. ධම්මවිචයසමෙඛාජ්ඣක්ඛො ඛො භනෙන, භගවතා සමදකුක්ඛාතො භාවිතො ඛුජුජිකතො, අභිඤ්ඤාය සමෙඛාධාය නිඛානාය සංචත්තති. විරියසමෙඛාජ්ඣක්ඛො ඛො භනෙන, භගවතා සමදකුක්ඛාතො

භාවිතො බහුලිකතො, අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බාධාය නිබ්බානාය සංචත්තති. පීතිසමෙබ්බාඡ්ඤායො ඛො භනෙන, භගවතා සමමදකඛාතො භාවිතො බහුලිකතො, අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බාධාය නිබ්බානාය සංචත්තති. පසුඤ්ඤාසමෙබ්බාඡ්ඤායො ඛො භනෙන, භගවතා සමමදකඛාතො භාවිතො බහුලිකතො, අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බාධාය නිබ්බානාය සංචත්තති. සමාධිසමෙබ්බාඡ්ඤායො ඛො භනෙන, භගවතා සමමදකඛාතො භාවිතො බහුලිකතො, අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බාධාය නිබ්බානාය සංචත්තති. උපෙකඛාසමෙබ්බාඡ්ඤායො ඛො භනෙන, භගවතා සමමදකඛාතො භාවිතො බහුලිකතො, අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බාධාය නිබ්බානාය සංචත්තති.

ඉමෙ ඛො භනෙන සත්තබ්බාඡ්ඤායො භගවතා සමමදකඛාතා භාවිතා බහුලිකතා අභිඤ්ඤාය සමෙබ්බාධාය නිබ්බානාය සංචත්තන්ති'ති. තඤ්ඤා චුඤ්ඤා බ්බාඡ්ඤායො, තඤ්ඤා චුඤ්ඤා බ්බාඡ්ඤායො'ති. ඉදමචොචායසමා මහාචුඤ්ඤා, සමනුඤ්ඤා සඤ්ඤා අහොසි. චුඤ්ඤා ච භගවතා තමා ආබාධා. තථා පභිතො ච භගවතො සො ආබාධො අහොසීති.

මහාචුඤ්ඤාසේරබ්බාඡ්ඤායො නිධීතං.

XVIII. ගිරිමානඤ්ඤාසුත්තං

ථෙරො යං ගිරිමානඤ්ඤා ආනඤ්ඤාසේරසන්තිකා සුඤ්ඤා තස්මිං බ්බෙණයෙව අහොසි නිරුපඤ්ඤා, දසසඤ්ඤාපසංයුත්තං පරිත්තං තං භණාමහෙ.

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා, සාවඤ්ඤායං විහරති ජෙතවනෙ අනාථපිණ්ඩිකස්ස ආරාමෙ. තෙන ඛො පන සමයෙන, ආයස්මා ගිරිමානඤ්ඤා, ආබාධිකො හොති දුක්ඛිතො බාලාගිලානො. අථ ඛො ආයස්මා ආනඤ්ඤා යෙන භගවා තෙනුපසඤ්ඤා, උපසඤ්ඤායො භගවතං.

අභිවාදෙකො එකමනං නිසීදි. එකමනං නිසිනො ඛො ආයසමා ආනඤො භගවනං එතදවොච:

ආයසමා භනෙත, ගිරිමානඤො ආබාධිකො දුක්ඛිතො බාලාගිලානො සාධු භනෙත භගවා යෙනායසමා ගිරිමානඤො තෙනුපසඞ්කමතු අනුකමපං උපාදායාති. සචෙ ඛො කචං ආනඤ, ගිරිමානඤස්ස භික්ඛුනො, උපසඞ්කමිකො දසසඤ්ඤො භාසෙය්‍යාසී, ධානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං ගිරිමානඤස්ස භික්ඛුනො, දසසඤ්ඤො සුඤ්ඤා සො ආබාධො ධානසො පටිප්පස්සමෙහය්‍ය.

කතමා දස? අනිච්චසඤ්ඤො, අනත්තසඤ්ඤො, අසුභසඤ්ඤො, ආදීනවසඤ්ඤො, පභානසඤ්ඤො, විරාගසඤ්ඤො, නිරොධසඤ්ඤො, සඛ්ඛලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤො සඛ්ඛසඛ්ඛාරෙසු අනිච්චසඤ්ඤො, ආනාපානසති.

කතමා වානඤ අනිච්චසඤ්ඤො? ඉධානඤ භික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමූලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා ඉති පටිසඤ්චිකඛති : රූපං අනිච්චං, වෙදනා අනිච්චා, සඤ්ඤො අනිච්චා, සඛ්ඛාරා අනිච්චා, විඤ්ඤාණං අනිච්චන්ති. ඉති ඉමෙසු පඤ්චසු'පාදානකඛඤ්ඤෙසු අනිච්චානුපස්සී විහරති. අයං වුච්චතානඤ, අනිච්චසඤ්ඤො.

කතමා වානඤ අනත්තසඤ්ඤො? ඉධානඤ භික්ඛු අරඤ්ඤගතො වා රුක්ඛමූලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා ඉති පටිසඤ්චිකඛති. චක්ඛුං අනත්තා, රූපං අනත්තා, සොතං අනත්තා, සඤ්ඤා අනත්තා, ඝාතං අනත්තා, ගජධා අනත්තා, ජිව්හා අනත්තා, රසා අනත්තා, කායො අනත්තා, ඵොධ්ධිබ්බා අනත්තා, මනො අනත්තා, ධම්මා අනත්තා'ති. ඉති ඉමෙසු ඡසු අජ්ඣන්තිකඛාගිරෙසු ආයතනෙසු අනත්තානුපස්සී විහරති. අයං වුච්චතානඤ, අනත්තසඤ්ඤො.

කතමා වානඤ්ඤා අසුභසඤ්ඤා? ඉධානඤ්ඤා හික්ඛු ඉමමෙව කායං උඤ්ඤං පාදකලා අධො කෙසමස්සකා, තවපරියන්තං පුරං නානාඥාකාරස්ස අසුචිනො පඬුවෙකකිති. අඤ්ඤා ඉමස්මිං කායෙ කෙසා ලොමා නබා දන්තා තවො මංසං නහාරු අධි අධිමිඤ්ඤං වකකං හදයං යකනං කිලොමකං පිහකං පඤ්ඤං අන්තං අන්තගුණං උදරියං කරියං පිත්තං සෙඤ්ඤං පුබ්බො ලොහිතං සෙදො මෙදො අසුච්චා වසා බෙලො සිඤ්ඤාණකා ලසිකා මුත්තනති. ඉති ඉමස්මිං කායෙ අසුභානුපස්සි විහරති. අයං වුච්චතානඤ්ඤා, අසුභසඤ්ඤා.

කතමා වානඤ්ඤා, ආදීනවසඤ්ඤා? ඉධානඤ්ඤා හික්ඛු අරඤ්ඤාගතො වා රුක්ඛමුලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා ඉති පටිසඤ්චිකකිති. බහුදුකො බො අයං කායො බහුආදීනවො? ඉති ඉමස්මිං කායෙ විවිධා ආබාධා උප්පන්නති, සෙය්‍යථීදං : වක්ඛුරොගො සොතරොගො ඝාණරොගො ජ්වහාරොගො කායරොගො සීසරොගො කණ්ණරොගො මුඛරොගො දන්තරොගො කාසො සාසො පිනාසො ධමො ජරො කුච්ඡරොගො මුච්ඡා පකිඤ්ඤා සුලා විසුචිකා කුඨං ගණ්ඤා කිලාසො සොසො අපමාරො දඤ්ඤා කණ්ඤා කච්ඡු රබසා විතච්ඡකා ලොහිතපිත්තං මධුමෙහො අංසා පිලකා හගඤ්ඤා පිත්තසමුඨ්ඨානා ආබාධා සෙඤ්ඤාසමුඨ්ඨානා ආබාධා වාතසමුඨ්ඨානා ආබාධා සන්තිපාතිකා ආබාධා උතුපරිණාමජා ආබාධා විසමපරිහාරජා ආබාධා ඔපකකම්මිකා ආබාධා කමමච්චාකජා ආබාධා සීතං උණං ජ්ඤ්ඤා පිපාසා උච්චාරො පසුභාවොති. ඉති ඉමස්මිං කායෙ ආදීනවානුපස්සි විහරති. අයං වුච්චතානඤ්ඤා, ආදීනවසඤ්ඤා.

කතමා වානඤ්ඤා පහානසඤ්ඤා? ඉධානඤ්ඤා හික්ඛු උප්පන්නං කාමචිතකකං නාධිවාසෙති, පජ්භති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං ව්‍යාපාදචිතකකං නාධිවාසෙති පජ්භති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පන්නං විහිංසාචිතකකං නාධිවාසෙති

පජ්භති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. උප්පනුප්පනො පාපකෙ අකුසලෙ ධමෙම නාධිවාසෙති, පජ්භති විනොදෙති බ්‍යන්තිකරොති අනභාවං ගමෙති. අයං වුච්චතානඤ්ඤා පභානසඤ්ඤා.

කතමා වානඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා? ඉධානඤ්ඤා, භික්ඛු අරඤ්ඤාගතො වා රුකඛමුලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා ඉති පටිසඤ්චිකඛති. එතං සන්තං එතං පණිතං යදිදං සඛ්ඛසඛ්ඛාරසමථො සඛ්ඛපධිපටිනිස්සගො තණ්හකඛයො විරාගො නිඛානන්ති. අයං වුච්චතානඤ්ඤා, විරාගසඤ්ඤා.

කතමා වානඤ්ඤා, නිරොධසඤ්ඤා? ඉධානඤ්ඤා, භික්ඛු අරඤ්ඤාගතො වා රුකඛමුලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා ඉති පටිසඤ්චිකඛති. එතං සන්තං එතං පණිතං යදිදං සඛ්ඛසඛ්ඛාරසමථො සඛ්ඛපධිපටිනිස්සගො තණ්හකඛයො නිරොධො නිඛානන්ති. අයං වුච්චතානඤ්ඤා නිරොධසඤ්ඤා.

කතමා වානඤ්ඤා, සඛ්ඛලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා? ඉධානඤ්ඤා, භික්ඛු යෙ ලොකෙ උපායුපාදානා වෙතසො අධිධානාභිනිවෙසානුසයා තෙ පජ්භනො විරමති න උපාදියන්තො. අයං වුච්චතානඤ්ඤා, සඛ්ඛලොකෙ අනභිරතසඤ්ඤා.

කතමා වානඤ්ඤා, සඛ්ඛසඛ්ඛාරෙසු අනිච්ඡසඤ්ඤා? ඉධානඤ්ඤා, භික්ඛු සඛ්ඛසඛ්ඛාරෙසු අට්ඨියති හරායති ජ්ගුච්ඡති. අයං වුච්චතානඤ්ඤා, සඛ්ඛසඛ්ඛාරෙසු අනිච්ඡසඤ්ඤා.

කතමා වානඤ්ඤා ආනාපානසති? ඉධානඤ්ඤා භික්ඛු අරඤ්ඤාගතො වා රුකඛමුලගතො වා සුඤ්ඤාගාරගතො වා නිසීදති පලලඛකං ආභුජ්ඣවා උජුං කායං පණිධාය පරිමුඛං සතිං උපධාපෙඤ්ඤා. සො සතොව අස්සසති සතොව පස්සසති.

දීසං වා අස්සසන්තො දීසං අස්සසාමීති පජානාති. දීසං වා පස්සසන්තො දීසං පස්සසාමීති පජානාති. රස්සං වා අස්සසන්තො රස්සං අස්සසාමීති පජානාති. රස්සං වා පස්සසන්තො රස්සං පස්සසාමීති පජානාති. සබ්බකායපට්ඨසංවෙදී අස්සසිස්සාමීති සිකඛති. සබ්බකායපට්ඨසංවෙදී පස්සසිස්සාමීති සිකඛති. පස්සමහයං කායසඛ්ඛාරං අස්සසිස්සාමීති සිකඛති. පස්සමහයං කායසඛ්ඛාරං පස්සසිස්සාමීති සිකඛති. පීතිපට්ඨසංවෙදී අස්සසිස්සාමීති සිකඛති. පීතිපට්ඨසංවෙදී පස්සසිස්සාමීති සිකඛති. සුඛපට්ඨසංවෙදී අස්සසිස්සාමීති සිකඛති. සුඛපට්ඨසංවෙදී පස්සසිස්සාමීති සිකඛති. චිත්තසඛ්ඛාරපට්ඨසංවෙදී අස්සසිස්සාමීති සිකඛති. චිත්තසඛ්ඛාරපට්ඨසංවෙදී පස්සසිස්සාමීති සිකඛති. පස්සමහයං චිත්තසඛ්ඛාරං අස්සසිස්සාමීති සිකඛති. පස්සමහයං චිත්තසඛ්ඛාරං පස්සසිස්සාමීති සිකඛති. චිත්තපට්ඨසංවෙදී අස්සසිස්සාමීති සිකඛති. චිත්තපට්ඨසංවෙදී පස්සසිස්සාමීති සිකඛති. අභිජ්ජමොදයං චිත්තං අස්සසිස්සාමීති සිකඛති. අභිජ්ජමොදයං චිත්තං පස්සසිස්සාමීති සිකඛති. සමාදහං චිත්තං අස්සසිස්සාමීති සිකඛති. සමාදහං චිත්තං පස්සසිස්සාමීති සිකඛති. විමොචයං චිත්තං අස්සසිස්සාමීති සිකඛති. විමොචයං චිත්තං පස්සසිස්සාමීති සිකඛති. අනිච්චානුපස්සි අස්සසිස්සාමීති සිකඛති. අනිච්චානුපස්සි පස්සසිස්සාමීති සිකඛති. විරාගානුපස්සි අස්සසිස්සාමීති සිකඛති. විරාගානුපස්සි පස්සසිස්සාමීති සිකඛති. නිරොධානුපස්සි අස්සසිස්සාමීති සිකඛති. නිරොධානුපස්සි පස්සසිස්සාමීති සිකඛති. පට්ඨිස්සග්ගානුපස්සි අස්සසිස්සාමීති සිකඛති. පට්ඨිස්සග්ගානුපස්සි පස්සසිස්සාමීති සිකඛති. අයං චුච්චතානඤ්ඤ ආනාපානසති.

සචෙ ඛො ඤං ආනඤ්ඤ ගිරිමානඤ්ඤස්ස භික්ඛුන්තො උපසඛ්ඛමිත්ථො ඉමා දසසඤ්ඤා භාසෙසයාසී, ධානං ඛො පනෙතං විජ්ජති යං ගිරිමානඤ්ඤස්ස භික්ඛුන්තො ඉමා දසසඤ්ඤා

සුඤ්චා සො ආබ්බාධො ධානසො පටිපසසමෙහයාගාති.

අඵ ඛො ආයසමා ආනඤ්ඤා භගවතො සන්තිකෙ ඉමා දසසඤ්ඤා උග්ගහෙඤ්චා යෙනායසමා ගිරිමානඤ්ඤා තෙනුපසඤ්ඤාමි; උපසඤ්ඤාමිඤ්චා ආයසමතො ගිරිමානඤ්ඤා ඉමා දසසඤ්ඤා අභාසි. අඵ ඛො ආයසමතො ගිරිමානඤ්ඤා දසසඤ්ඤා සුඤ්චා සො ආබ්බාධො ධානසො පටිපසසමිහි. චුට්ඨාභිවායසමා ගිරිමානඤ්ඤා තමා ආබ්බාධා. තථා පභීතො ච පනායසමතො ගිරිමානඤ්ඤා සො ආබ්බාධො අභොසීති.

ගිරිමානඤ්ඤානං නිධීතං.

XIX. ඉසිගිලිසුතනං

පච්චිකඤ්ඤාධනාමානි දෙසෙනො යං අදෙසසී,
අනන්තබලසංයුතනං පරිත්තං තං භණාමහෙ.

එවං මෙ සුතං එකං සමයං භගවා, රාජගහෙ විහරති ඉසිගිලිසමිං පබ්බතෙ, තත්ථ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි භික්ඛවො'ති. භදනෙත'ති තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චසොසුං. භගවා එතදවොච:

පසුඵ තො තුමො භික්ඛවෙ එතං වෙභාරං පබ්බතන්ති. එවං භනෙත. එතසුපි ඛො භික්ඛවෙ වෙභාරසු පබ්බතසු, අඤ්ඤා'ව සමඤ්ඤා අභොසි අඤ්ඤා පඤ්ඤාති. පසුඵ තො තුමො භික්ඛවෙ එතං පණ්ඩවං පබ්බතන්ති, එවං භනෙත, එතසුපි ඛො භික්ඛවෙ පණ්ඩවසු පබ්බතසු, අඤ්ඤා'ව සමඤ්ඤා අභොසි අඤ්ඤා පඤ්ඤාති. පසුඵ තො තුමො භික්ඛවෙ එතං වෙපුලුං පබ්බතන්ති. එවං භනෙත, එතසුපි ඛො භික්ඛවෙ වෙපුලුසු පබ්බතසු අඤ්ඤා'ව සමඤ්ඤා අභොසි අඤ්ඤා පඤ්ඤාති. පසුඵ තො තුමො භික්ඛවෙ එතං ගිජ්ඣකුටං පබ්බතන්ති, එවං භනෙත, එතසුපි ඛො භික්ඛවෙ ගිජ්ඣකුටසු පබ්බතසු, අඤ්ඤා'ව සමඤ්ඤා

අහොසි අඤ්ඤා පඤ්ඤානි. පසුපාට නො තුමො හික්කවෙ ඉමං ඉසිගිලිං පබ්බතනි. එවං භනෙන, ඉමස්ස ඛො හික්කවෙ ඉසිගිලිස්ස පබ්බතස්ස, එසාව සමඤ්ඤා අහොසි එසා පඤ්ඤානි. භුතපුබ්බං හික්කවෙ පඤ්ඤාපච්චෙකඛුද්ධසනානි, ඉමස්මිං ඉසිගිලිස්මිං පබ්බතෙ වීරනිවාසිනො අහෙසුං. තෙ ඉමං පබ්බතං පවිසනා දිස්සනති පවිට්ඨා න දිස්සනති. තමෙන මනුස්සා දිඤා එවමාහංසු: අයං පබ්බතො, ඉමෙ ඉසි ගිලනීති ඉසිගිලි ඉසිගිලිඤ්ච සමඤ්ඤා උදපාදි. ආවික්කිස්සාමි හික්කවෙ පච්චෙකඛුද්ධානං නාමානි, දෙසිස්සාමි හික්කවෙ පච්චෙක ඛුද්ධානං නාමානි. තං සුණාම සාධුකං මනසි කරොම භාසිස්සාමිති. එවං භනෙති ඛො තෙ හික්කු භගවතො පච්චෙස්සාසුං භගවා එතදවොච: අරිට්ඨො නාම හික්කවෙ පච්චෙකසමුද්ධො, ඉමස්මිං ඉසිගිලිස්මිං පබ්බතෙ වීරනිවාසී අහොසි. උපරිට්ඨො නාම හික්කවෙ පච්චෙකසමුද්ධො, ඉමස්මිං ඉසිගිලිස්මිං පබ්බතෙ වීරනිවාසී අහොසි, තගරසිඛී නාම හික්කවෙ පච්චෙකසමුද්ධො, ඉමස්මිං ඉසිගිලිස්මිං පබ්බතෙ වීරනිවාසී අහොසි, යසස්සී නාම හික්කවෙ පච්චෙකසමුද්ධො, ඉමස්මිං ඉසිගිලිස්මිං පබ්බතෙ වීරනිවාසී අහොසි. සුදස්සනො නාම හික්කවෙ පච්චෙකසමුද්ධො, ඉමස්මිං ඉසිගිලිස්මිං පබ්බතෙ වීරනිවාසී අහොසි. පියදස්සී නාම හික්කවෙ පච්චෙකසමුද්ධො, ඉමස්මිං ඉසිගිලිස්මිං පබ්බතෙ වීරනිවාසී අහොසි. ගන්ධාරො නාම හික්කවෙ පච්චෙකසමුද්ධො, ඉමස්මිං ඉසිගිලිස්මිං පබ්බතෙ වීරනිවාසී අහොසි. පිණ්ඩාලො නාම හික්කවෙ පච්චෙකසමුද්ධො, ඉමස්මිං ඉසිගිලිස්මිං පබ්බතෙ වීරනිවාසී අහොසි. උපාසහො නාම හික්කවෙ පච්චෙකසමුද්ධො, ඉමස්මිං ඉසිගිලිස්මිං පබ්බතෙ වීරනිවාසී අහොසි. නීටො නාම හික්කවෙ පච්චෙකසමුද්ධො, ඉමස්මිං ඉසිගිලිස්මිං පබ්බතෙ වීරනිවාසී අහොසි. තටො නාම හික්කවෙ පච්චෙකසමුද්ධො, ඉමස්මිං ඉසිගිලිස්මිං පබ්බතෙ වීරනිවාසී අහොසි. සුතවා නාම හික්කවෙ පච්චෙකසමුද්ධො ඉමස්මිං

ඉසිගිලිසමී. පඬුතෙ වීරනිවාසී අහොසි. භාවිතතො නාම හික්කවෙ පච්චෙකසමබ්බුදො, ඉමසමී. ඉසිගිලිසමී. පඬුතෙ වීරනිවාසී අහොසිති.

1. යෙ සත්තසාරා අනීසා නිරාසා පච්චෙකමෙවජ්ඣගමුං සුඛොධිං, තෙසං විසල්ලානං නරුත්තමානං නාමානි මෙ කිත්තයතො සුභාථ.
2. අරිඨො උපරිඨො තගරසිඛී යසසසී සුදසුනො පියදසසී ච බුදො, ගඤ්ඤායො පිණ්ඩාලො උපාසහො ච නීථො තථො සුතවා භාවිතතො.
3. සුමොහා සුහො මෙථුලො අධ්මො ච අථ'සු මෙසො අනීසො සුදධො, පච්චෙකබුදො භවනෙත්තිඤ්ඤා හිඤ්ඤා ච හිඤ්ඤා ච මහානුභාවා.
4. දො ජාලිනො මුනිනො අධ්මකො ච අථ කොසලො බුදො අථො සුඛානු, උපනෙමීසො නෙමීසො සත්තවිතො සචො තථො වීරජො පණ්ණිනො ච.
5. කාථපකාලා විජ්ජො ජ්ජො ච අඤ්ඤා ච පඤ්ඤා ච ගුනිජ්ජො ච, පසසී ජභී උපධිං දුක්ඛමුලං අපරාජ්ජො මාරඛලං අපෙසි.
6. සඤ්ඤා පච්චතො සරභඤ්ඤා ලොමහංසො උච්චතොමායො අසිතො අනාසචො, මනොමයො මානවිජ්ජො ච ඛණ්ඩො තදධිමුතො විමලො ච කෙතුමා.

- 7. කෙතුමුරාගො ව මාතඥො අරියො
අඵච්චුතො අච්චුතගාමඛ්‍යාමකො,
සුමඛලො දඬිලො සුසාතිධීතො
අසඤ්ඤා බෙමාභිරතො ව සොරතො.
- 8. දුරන්තයො සඤ්ඤා අථො'පි උච්චයො
අපරො මුනී සඤ්ඤා අනොමනිකකමො,
ආනන්දනන්ද, උපනන්ද, ආදස
භාරආභො අනම්මදෙහධාරී.
- 9. බොධී මහානාමො අථොපි උත්තරො
කෙසි සිඬි සුන්දරො භාරආභො,
තිස්සුපතිස්සා භවබන්ධනච්ඡද
උපසිදරී තණ්හච්ඡදෙ ව සීදරී.
- 10. බුද්ධො අහු මඛලො චීතරාගො
උසභච්ඡද ජාලිනිං දුක්ඛමුලං,
සන්තං පදං අජ්ඣගමුපනීතො
උපොසථො සුන්දරො සච්චනාමො
- 11. ජෙතො ජයන්තො පදුමො උසුලො ව
පදුමුත්තරො රක්ඛිතො පබ්බතො ව,
මානස්ථධො සොභිතො චීතරාගො
කණ්ණො ව බුද්ධො සුචිමුත්තචිත්තො.
- 12. එතෙ ව අඤ්ඤා ව මහානුභාවා
පච්චෙකබුද්ධා භවනෙත්තිඤ්ඤා,
තෙ සබ්බසඛ්‍යාතිගතෙ මහෙසී
පරිනිබ්බතෙ වන්දුඵ අසමෙයො'ති.

ඉසිගිලිසුත්තං නිධීතං.

XX. ධම්මවක්කප්පවත්තනසුත්තං

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා, බාරාණසියං විහරති ඉසිපතනෙ මිගදායෙ. තත්‍ර ඛො භගවා පඤ්ඤවග්ගියෙ හික්ඛු ආමනෙතසි: දඤ මෙ හික්ඛවෙ, අන්තා පඛිජ්ඣෙන න සෙවිතඛො: යොවායං කාමෙසු කාමසුඛලීකානුයොගො හීනො ගමො පොථුජ්ජනිකො අන්රියො අනඤ්ඤාසංහිතො,

යො වායං අත්තකිලමථානුයොගො දුක්ඛො අන්රියො අනඤ්ඤාසංහිතො. එතෙ තෙ හික්ඛවෙ, උභො අනෙත අනුපගමම මජ්ඣධම්මා පටිපදා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමබොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති.

කතමා ච සා, හික්ඛවෙ, මජ්ඣධම්මා පටිපදා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමබොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති? අයමෙව අරියො අධ්වංසිතො මගො, සෙය්‍යථීදං: සම්මාදිට්ඨි සම්මාසංකප්පො සම්මාවාචා සම්මාකමනෙතො සම්මාආජීවො සම්මාවායාමො සම්මාසති සම්මාසමාධි. අයං ඛො සා හික්ඛවෙ, මජ්ඣධම්මා පටිපදා තථාගතෙන අභිසම්බුද්ධා චක්ඛුකරණී ඤාණකරණී උපසමාය අභිඤ්ඤාය සමබොධාය නිබ්බානාය සංවත්තති.

ඉදං ඛො පන හික්ඛවෙ, දුක්ඛං අරියසච්චං: ජාතිපි දුක්ඛා, ජරාපි දුක්ඛා, ව්‍යාධිපි දුක්ඛා, මරණමිපි දුක්ඛං, අඤ්ඤෙහි සම්පයොගො දුක්ඛා, පියෙහි විප්පයොගො දුක්ඛා, යමිපිඡං න ලහති තමිපි දුක්ඛං, සංවිතෙතන පඤ්ඤපාදානකඤ්ඤා දුක්ඛා.

ඉදං ඛො පන හික්ඛවෙ, දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චං: යායං තණ්හා පොතොභවිකා නඤ්ඤාගසහගතා තත්‍ර තත්‍රාහිනඤ්ඤි, සෙය්‍යථීදං: කාමතණ්හා, භවතණ්හා, විභවතණ්හා.

ඉදං ඛො පන භික්ඛවෙ, දුක්ඛනිරොධං අරියසච්චං:
යො තස්සායෙව තණ්හාය අසෙසවිරාගනිරොධො වාගො
පටිනිස්සග්ගො මුත්ති අනාලයො.

ඉදං ඛො පන භික්ඛවෙ, දුක්ඛනිරොධගාමිනී
පටිපදා අරියසච්චං: අයමෙව අරියො අධ්වක්ඛිකො මග්ගො,
සෙයාරථීදං: සමාදිධී සමාසක්ඛප්පො සමාවාචා
සමාකමමනො සමාආජීවො සමාවායාමො සමාසති
සමාසමාධි.

ඉදං දුක්ඛං අරියසච්චනි මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ
අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි,
පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි.

තං ඛො පනිදං දුක්ඛං අරියසච්චං පරිඤ්ඤායානි
මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං
උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි,
ආලොකො උදපාදි.

තං ඛො පනිදං දුක්ඛං අරියසච්චං පරිඤ්ඤාතනි මෙ
භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි,
ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො
උදපාදි.

ඉදං දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චනි මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ
අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි,
පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි.

තං ඛො පනිදං දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චං පහාතඛනි
මෙ භික්ඛවෙ, පුබ්බෙ අනනුස්සුතෙසු ධම්මෙසු චක්ඛුං උදපාදි,
ඤාණං උදපාදි, පඤ්ඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො
උදපාදි.

තං ඛො පනිදං දුක්ඛසමුදයං අරියසච්චං පහීනනි

මෙ හිකබවෙ, පුබෙබ අනනුසුතෙසු ධමමෙසු වකබුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි.

ඉදං දුකබනිරොධං අරියසච්චනනි මෙ හිකබවෙ, පුබෙබ අනනුසුතෙසු ධමමෙසු වකබුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි.

තං බො පනිදං දුකබනිරොධං අරියසච්චං සච්ඡිකාතබනනි මෙ හිකබවෙ, පුබෙබ අනනුසුතෙසු ධමමෙසු වකබුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි. තං බො පනිදං දුකබනිරොධං අරියසච්චං සච්ඡිකතනනි මෙ හිකබවෙ, පුබෙබ අනනුසුතෙසු ධමමෙසු වකබුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි.

ඉදං දුකබනිරොධගාමිනි පටිපදා අරියසච්චනනි මෙ හිකබවෙ, පුබෙබ අනනුසුතෙසු ධමමෙසු වකබුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි.

තං බො පනිදං දුකබනිරොධගාමිනි පටිපදා අරියසච්චං භාවෙතබනනි මෙ හිකබවෙ, පුබෙබ අනනුසුතෙසු ධමමෙසු වකබුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි. තං බො පනිදං දුකබනිරොධ ගාමිනි පටිපදා අරියසච්චං භාවිතනනි මෙ හිකබවෙ, පුබෙබ අනනුසුතෙසු ධමමෙසු වකබුං උදපාදි, ඤාණං උදපාදි, පඤඤා උදපාදි, විජ්ජා උදපාදි, ආලොකො උදපාදි.

යාවකිචඤඤ මෙ හිකබවෙ, ඉමෙසු වතුසු අරියසච්චෙසු එචං තිපරිචට්ටං ආදසාකාරං යථාභුතං ඤාණදසසනං න සුවිසුද්ධං අභොසි, නෙච තාවාහං හිකබවෙ, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබුහමකෙ සසසමණබ්බාහමණියා පජාය

සදෙවමනුඤ්ඤා අනුතරං සමමාසමෙතොධිං අභිසම්බුද්ධො පච්ඤාසංඝො. යතො ච ඛො මෙ භික්ඛවෙ, ඉමෙසු චතුසු අරියසචෙට්ඨ ඵලං තිපරිවට්ඨං ආදසාකාරං යථාභුතං ඤාණදස්සනං සුචිසුද්ධං අහොසි, අථාභං භික්ඛවෙ, සදෙවකෙ ලොකෙ සමාරකෙ සබ්බමකෙ සස්සමණබ්බාහමණියා පජාය සදෙවමනුඤ්ඤා අනුතරං සමමාසමෙතොධිං අභිසම්බුද්ධො පච්ඤාසංඝො. ඤාණඤ්ඤා පන මෙ දස්සනං උදපාදි, අකුප්පා මෙ වෙතොවිමුත්ති, අයමන්තිමා ජාති, නඤ්ඤානි පුනඤ්ඤානි. ඉදමවොච භගවා. අත්තමනා පඤ්ඤාවග්ගියා භික්ඛු භගවතො භාසිතං අභිනඤ්ඤානි.

ඉමසම්බුද්ධා පන වෙය්‍යාකරණසමී. භඤ්ඤාමානෙ ආයසමනො කොණඩඤ්ඤාසංඝො විරජං වීතමලං ධම්මචක්ඛුං උදපාදි යං කීඤ්ඤි සමුදයධම්මං, සඤ්ඤං තං නිරොධධම්මන්ති.

පච්ඤානිතෙ ච පන භගවතා ධම්මචකෙක භුමිමා දෙවා සඤ්ඤාමනුඤ්ඤාවෙසුං. ඵතං භගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුතරං ධම්මචකකං පච්ඤානිතං අප්පතිච්ඤානියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකසමීන්ති.

භුමිමානං දෙවානං සඤ්ඤං සුඤ්ඤා වාතුමමහාරාජිකා දෙවා සඤ්ඤාමනුඤ්ඤාවෙසුං. ඵතං භගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුතරං ධම්මචකකං පච්ඤානිතං අප්පතිච්ඤානියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකසමීන්ති.

වාතුමමහාරාජිකානං දෙවානං සඤ්ඤං සුඤ්ඤා තාවතීංසා දෙවා සඤ්ඤාමනුඤ්ඤාවෙසුං. ඵතං භගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුතරං ධම්මචකකං පච්ඤානිතං අප්පතිච්ඤානියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකසමීන්ති.

තාවතිංසානං දෙවානං සඤ්ඤං සුඤ්ඤා යාමා දෙවා සඤ්ඤමනුස්සාවෙසුං. එතං භගවතා ඛාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පචත්තිතං අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිත්ති.

යාමානං දෙවානං සඤ්ඤං සුඤ්ඤා තුසිතා දෙවා සඤ්ඤමනුස්සාවෙසුං. එතං භගවතා ඛාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පචත්තිතං අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිත්ති.

තුසිතානං දෙවානං සඤ්ඤං සුඤ්ඤා නිම්මාණරතී දෙවා සඤ්ඤමනුස්සාවෙසුං. එතං භගවතා ඛාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පචත්තිතං අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිත්ති.

නිම්මාණරතීනං දෙවානං සඤ්ඤං සුඤ්ඤා පරනිමිතවසචත්තිනො දෙවා සඤ්ඤමනුස්සාවෙසුං. එතං භගවතා ඛාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පචත්තිතං අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිත්ති.

පරනිමිතවසචත්තිනං දෙවානං සඤ්ඤං සුඤ්ඤා බ්‍රහ්මපාරිසස්සා දෙවා සඤ්ඤමනුස්සාවෙසුං. එතං භගවතා ඛාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පචත්තිතං අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකස්මිත්ති.

බ්‍රහ්මපාරිසස්සානං දෙවානං සඤ්ඤං සුඤ්ඤා

බ්‍රහ්මපුරොහිතා දෙවා සඳුමනුසාාවෙසුං. එතං භගවතා
බාරාණසියං ඉසිපතනෙ මීගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං
පවත්තිතං අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන
වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචී වා
ලොකස්මිනි.

බ්‍රහ්මපුරොහිතානං දෙවානං සඳුං සුඤ්චා මහාබ්‍රහ්මා
දෙවා සඳුමනුසාාවෙසුං. එතං භගවතා බාරාණසියං
ඉසිපතනෙ මීගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පවත්තිතං
අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා
මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචී වා ලොකස්මිනි.

මහාබ්‍රහ්මානං දෙවානං සඳුං සුඤ්චා පරිත්තාහා දෙවා
සඳුමනුසාාවෙසුං. එතං භගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනෙ
මීගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පවත්තිතං අප්පතිවත්තියං
සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා
බ්‍රහ්මනා වා කෙනචී වා ලොකස්මිනි.

පරිත්තාහානං දෙවානං සඳුං සුඤ්චා අප්පමාණහා
දෙවා සඳුමනුසාාවෙසුං. එතං භගවතා බාරාණසියං
ඉසිපතනෙ මීගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පවත්තිතං
අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා
මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචී වා ලොකස්මිනි.

අප්පමාණහානං දෙවානං සඳුං සුඤ්චා ආහසරා
දෙවා සඳුමනුසාාවෙසුං. එතං භගවතා බාරාණසියං
ඉසිපතනෙ මීගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පවත්තිතං
අප්පතිවත්තියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා
මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචී වා ලොකස්මිනි.

ආහසරානං දෙවානං සඳුං සුඤ්චා පරිත්තසුහා දෙවා
සඳුමනුසාාවෙසුං. එතං භගවතා බාරාණසියං ඉසිපතනෙ
මීගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පවත්තිතං අප්පතිවත්තියං

සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනච්චි වා ලොකස්මිනි.

පරිත්තසුභානං දෙවානං සඤ්ඤං සුඤ්ඤා අඤ්ඤානසුභා දෙවා සඤ්ඤානසුභානෙවෙසුං. එතං භගවතා ඛාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පවත්තිතං අඤ්ඤානසුභානං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනච්චි වා ලොකස්මිනි.

අඤ්ඤානසුභානං දෙවානං සඤ්ඤං සුඤ්ඤා සුභකිණ්ණකා දෙවා සඤ්ඤානසුභානෙවෙසුං. එතං භගවතා ඛාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පවත්තිතං අඤ්ඤානසුභානං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනච්චි වා ලොකස්මිනි.

සුභකිණ්ණකානං දෙවානං සඤ්ඤං සුඤ්ඤා වෙහස්ප්පා දෙවා සඤ්ඤානසුභානෙවෙසුං. එතං භගවතා ඛාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පවත්තිතං අඤ්ඤානසුභානං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනච්චි වා ලොකස්මිනි.

වෙහස්ප්පානං දෙවානං සඤ්ඤං සුඤ්ඤා අච්චා දෙවා සඤ්ඤානසුභානෙවෙසුං. එතං භගවතා ඛාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පවත්තිතං අඤ්ඤානසුභානං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනච්චි වා ලොකස්මිනි.

අච්චානං දෙවානං සඤ්ඤං සුඤ්ඤා අඤ්ඤා දෙවා සඤ්ඤානසුභානෙවෙසුං. එතං භගවතා ඛාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පවත්තිතං අඤ්ඤානසුභානං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනච්චි වා ලොකස්මිනි.

අතඥානං දෙවානං සඤ්ඤං සුඤ්ඤා සුද්දසො දෙවා සඤ්ඤාමනුස්සාවෙසුං. එතං භගවතා ඛාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පවත්තිතං අඤ්ඤාචරිතියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකසමිත්ති.

සුද්දසානං දෙවානං සඤ්ඤං සුඤ්ඤා සුද්දසී දෙවා සඤ්ඤාමනුස්සාවෙසුං. එතං භගවතා ඛාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පවත්තිතං අඤ්ඤාචරිතියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකසමිත්ති.

සුද්දසීනං දෙවානං සඤ්ඤං සුඤ්ඤා අකණ්ඩාකා දෙවා සඤ්ඤාමනුස්සාවෙසුං. එතං භගවතා ඛාරාණසියං ඉසිපතනෙ මිගදායෙ අනුතරං ධම්මවකකං පවත්තිතං අඤ්ඤාචරිතියං සමණෙන වා බ්‍රාහ්මණෙන වා දෙවෙන වා මාරෙන වා බ්‍රහ්මනා වා කෙනචි වා ලොකසමිත්ති.

ඉතිහ තෙන ඛණෙන තෙන මුහුතෙන යාව බ්‍රහ්මලොකා සඤ්ඤා අඛුග්ගඤ්ඤි. අයඤ්ඤා දසසහස්සී ලොකධාතු සඛිකමිසි සමපකමිසි සමපවෙධි.

අඤ්ඤාමාණො ච උලාරොමිභාසො ලොකෙ පාතුරහොසි අතිකකමම දෙවානං දෙවානුභාවන්ති. අථ ඛො භගවා උදානං උදානෙසි: "අඤ්ඤාසී චත හො කොණඩඤ්ඤා, අඤ්ඤාසී චත හො කොණඩඤ්ඤාති. ඉතිහිදං ආයසමතො කොණඩඤ්ඤාසා අඤ්ඤාකොණඩඤ්ඤාතෙච නාමං අහොසී'ති.

ධම්මවකකපවත්තනසුත්තං නිධීතං.

XXI. මහාසමයසුත්තං

එවං මෙ සුත්තං එකං සමයං භගවා, සකෙකසු විහරති කපිලවත්ථසමීං. මහාවතෙ මහතා භික්ඛුසඛ්ඤෙන සද්ධිං පඤ්චමතෙහි භික්ඛුසතෙහි සබ්බෙහෙව අරභන්තෙහි. දසහි ව ලොකධාතුහි දෙවතා යෙභුය්‍යෙන සන්තිපතිතා භොන්ති භගවන්තං. දසසනාය භික්ඛුසඛ්ඤඤා. අථ ඛො වතුන්තං සුද්ධාවාසකායිකාන්තං දෙවතාන්තං එතදභොසි:

“අයං ඛො භගවා සකෙකසු විහරති කපිලවත්ථසමීං. මහාවතෙ මහතා භික්ඛුසඛ්ඤෙන සද්ධිං පඤ්චමතෙහි භික්ඛුසතෙහි සබ්බෙහෙව අරභන්තෙහි. දසහි ව ලොකධාතුහි දෙවතා යෙභුය්‍යෙන සන්තිපතිතා භොන්ති භගවන්තං. දසසනාය භික්ඛුසඛ්ඤඤා, යනනුන් මයමපි යෙන භගවා තෙනුපසඛ්ඤමෙය්‍යාම. උපසඛ්ඤමීත්ථා භගවතො සන්තිකෙ පච්චෙකං ගාථං භාසෙය්‍යාමා”ති.

අථ ඛො තා දෙවතා සෙය්‍යථාපි නාම බලවා පුරිසො සමිඤ්ජන්තං වා බාහං පසාරෙය්‍ය, පසාරිතං වා බාහං සමිඤ්ජෙය්‍ය, එවමෙව සුද්ධාවාසෙසු දෙවෙසු අන්තර්හිතා භගවතො පුරතො පාතුරහෙසුං. අථ ඛො තා දෙවතා භගවන්තං අභිවාදෙත්ථා එකමන්තං අට්ඨංසු. එකමන්තං ධීතා ඛො එකා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

“මහාසමයො පවනසමීං දෙවකායා සමාගතා,
අගතමහ ඉමං ධම්මසමයං දැක්ඛිතායෙ
අපරාජිතසඛ්ඤන්ති”

අථ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

“තත්ථ භික්ඛවො සමාදහංසු විත්තමත්තනො
උජ්ජකමකංසු,
සාරථීව නෙත්තානි ගහෙත්ථා ඉඤ්චියානි රක්ඛන්ති

පණ්ඩිතා”ති.

අඵ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

“ෂෙඤා ධීලං ෂෙඤා පලිසං ඉඤ්ඤීලං උභවච
මනෙජා,
තෙ වරන්ති සුඤ්ඤා විමලා චක්ඛුමතා සුදන්තා සුසු
නාගා’ති.

අඵ ඛො අපරා දෙවතා භගවතො සන්තිකෙ ඉමං ගාථං අභාසි:

“යෙ කෙවි බුද්ධං සරණං ගතාපෙ න තෙ ගමිස්සන්ති
අපායභූමිං,
පභාය මානුසං දෙහං දෙවකායං පරිපුරෙස්සන්ති.

අඵ ඛො භගවා භික්ඛු ආමනෙතසි, “යෙභුයොන භික්ඛවෙ, දසසු ලොකධාතුසු දෙවතා සන්තිපතිතා භොන්ති, තථාගතං දස්සනාය භික්ඛුසංඝස්ඤ්ඤා, යෙ පි තෙ භික්ඛවෙ අභෙසුං, අතීතමඤ්ඤානං අරහන්තො සමමාසමුඤ්ඤා, තෙසමපි භගවන්තානං එතං පරමායෙව දෙවතා සන්තිපතිතා අභෙසුං සෙය්‍යථාපි මඤ්ඤං එතරහි, යෙ පි තෙ භික්ඛවෙ, භවිස්සන්ති අනාගතමඤ්ඤානං අරහන්තො සමමාසමුඤ්ඤා, තෙසමපි භගවන්තානං එතං පරමායෙව දෙවතා සන්තිපතිතා භවිස්සන්ති සෙය්‍යථාපි මඤ්ඤං එතරහි, ආචික්ඛිස්සාමි භික්ඛවෙ දෙවකායානං නාමානි, කීත්තයිස්සාමි භික්ඛවෙ දෙවකායානං නාමානි, දෙසිස්සාමි භික්ඛවෙ දෙවකායානං නාමානි, තං සුඤ්ඤාථ සාධුකං මනසි කරොථ භාසිස්සාමි”ති “එවමහනෙත”ති ඛො තෙ භික්ඛු භගවතො පච්චස්සොසුං භගවා එතදවොච:

සිලොකමනුකස්සාමි යඤ්ඤා භූමමා තදස්සිතා,
යෙ සීතා ගිරිගඤ්ඤාරං පහිත්තො සමාහිතා.

පුදු සීභාව සලලිනා ලොමහංසාහිසමභුනො,
ඔදාතමනසා සුද්ධා විප්පසනනා මනාවිලා.

හිසො පඤ්චසතෙ ඤ්ඤා වනෙ කාපිලවඝ්ඵවෙ,
තතො ආමනනයි සඝ්ඵා සාවකෙ සාසනෙ රතෙ.

දෙවකායා අභිකකනනා තෙ විජානාථ හිකඛවො
තෙ ව ආතප්පමකරුං සුඝ්ඵා බුද්ධස්ස සාසනං.

තෙසං පාතුරහු ඤ්ඤාණං අමනුස්සානදස්සනං,
අප්පෙකෙ සතමද්දකුං සහස්සං අථ සතතරිං.

සතං එකෙ සහස්සානං අමනුස්සානමද්දසුං,
අප්පෙකෙනනනමද්දකුං දිසා සබ්බා චුටා අහු.

තඤ්ච සබ්බං අභිඤ්ඤාය වචඝ්ඵ්ඵාන වකුමා,
තතො ආමනනයි සඝ්ඵා සාවකෙ සාසනෙ රතෙ.

“දෙවකායා අභිකකනනා තෙ විජානාථ හිකඛවො,
යෙ වොහං කිත්තයිස්සාමී ගිරාහි අනුපුබ්බසො.

සතසහස්සා තෙ යකඛා භුමමා කාපිලවඝ්ඵවා,
ඉද්ධිමනො ජුතිමනො වණණවනො යස්සසිනො,
මොදමානා අභිකකාමුං හිකුනං සමිතිං වනං.

ඡ සහස්සා හෙමවතා යකඛා නානතතවණණිනො
ඉද්ධිමනො ජුතිමනො වණණවනො යස්සසිනො,
මොදමානා අභිකකාමුං හිකුනං සමිතිං වනං.

සාතාගිරා තිසහස්සා යකඛා නානතතවණණිනො
ඉද්ධිමනො ජුතිමනො වණණවනො යස්සසිනො,
මොදමානා අභිකකාමුං හිකුනං සමිතිං වනං.

ඉවෙවතෙ සොලසසහස්සා යකඛා නානතතවණණිනො
ඉද්ධිමනො ජුතිමනො වණණවනො යස්සසිනො,

මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමිතිං වනං.

වෙසසාමිත්තා පඤ්චසතා යකඛා නානත්තවණ්ණිනො,
ඉඬිමනො ජුතිමනො වණ්ණවනො යසසසිනො,
මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමිතිං වනං.

කුම්භීරො රාජගහිකො වෙපුලලසස නිවෙසනං
භියොනං සතසහසසං යකඛානං පයිරුපාසති
කුම්භීරො රාජගහිකො සොපාග සමිතිං වනං.

පුරිමඤ්ච දීසං රාජා ධතරට්ඨා තං පසාසති.
ගජධබ්බානං ආධිපති මහාරාජා යසසසි සො.

පුත්තාපි තසස බහවො ඉඤ්ජාමා මහබ්බලා
ඉඬිමනො ජුතිමනො වණ්ණවනො යසසසිනො,
මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමිතිං වනං.

දකඛිණඤ්ච දීසං රාජා විරුලෙහා තං පසාසති
කුමභණ්ඩානං අධිපති මහාරාජා යසසසි සො.

පුත්තාපි තසස බහවො ඉඤ්ජාමා මහබ්බලා
ඉඬිමනො ජුතිමනො වණ්ණවනො යසසසිනො,
මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමිතිං වනං.

පච්ඡමඤ්ච දීසං රාජා විරුපකෙඛා පසාසති
නාගානඤ්ච අධිපති මහාරාජා යසසසි සො.

පුත්තාපි තසස බහවො ඉඤ්ජාමා මහබ්බලා,
ඉඬිමනො ජුතිමනො වණ්ණවනො යසසසිනො.
මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමිතිං වනං.

උත්තරඤ්ච දීසං රාජා කුචෙරො තං පසාසති,
යකඛානඤ්ච අධිපති මහාරාජා යසසසිසො.

පුත්තාපි තසස බහවො ඉඤ්ජාමා මහබ්බලා,

ඉඬිමනො ජුතිමනො වණණවනො යසසසිනො,
මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමිතිං වනං.

සුරිමං දිසං ධතරට්ඨො දකිණෙන විරුඤ්ඤාකො,
පච්ඡිමෙන විරුපකො කුචෙරො උතතරං දිසං.

වතතාරො තෙ මහාරාජා සමනතා වතුරො දිසා,
දදලලමානා අධ්‍යංසු වනෙ කාපිලවඝ්ඵවෙ.

තෙසං මායාවිනො දාසා ආගුං වඤ්චනිකා සඨා
මායා කුටෙණ්ඤු වෙටෙණ්ඤු විටුච්ච විටුච්චො සහ

වජුනො කාමසෙධ්ධො ව කිං නිසණ්ඤු නිසණ්ඤු ව,
පනාදො ඔපමඤ්ඤා ව දෙවසුනො ව මාතලී,
චිතතසෙනො ව ගජධබ්බො නළො රාජා ජනෙසහො

ආගුං පඤ්චසිබ්බො වෙච තිමබරු සුරියච්චවසා
එතෙ වඤ්ඤා ව රාජානො ගජධබ්බො සහ රාජුභි,
මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමිතිං වනං.

අථාගුං නාහසා නාගා වෙසාලා සහ තච්ඡකා
කම්බලසසතරා ආගුං පායාගා සහ ඤාතිභි.

යාමුනා ධතරට්ඨො ව ආගුං නාගා යසසසිනො,
ඵරාවණො මහානාගො සොපාග සමිතිං වනං.

යෙ නාගරාජෙ සහසා හරනි
දිබ්බා දිජා පකි විසුඤ්චකඤ්ඤා,
වෙහාසයා තෙ වනමජ්ඣපතතා
චිත්තා සුපණ්ණා ඉති තෙසං නාමානි.

අහයං තදා නාගරාජානමාසි
සුපණ්ණතො බෙමමකාසි බුද්ධො,
සණ්ඨාභි වාචාභි උපවහයනතා
නාගා සුපණ්ණා සරණමගංසු බුද්ධං.

ජිනා වජ්ජරහභෝන සමුද්දං අසුරා සිතා
හාතරො වාසවසෙසනෙ ඉද්ධිමනො යසසිනො.

කාලකඤ්ජා මහාහිංසා අසුරා දානවෙසසා
වෙපචිතති සුචිතති ච පහාරාදො නමුචි සහ.

සතඤ්ච බලිපුත්තානං සබ්බෙ වෙරොචනාමකා
සන්නයතිතො බලිං සෙනං රාහුහදුමුපාගමුං,
සමයොදානි හදුනො හික්ඛුනං සමිතිං වනං.

ආපො ච දෙවා පඨවී ච තෙජෝ වායො තදාගමුං
චරුණා වාරුණා දෙවා සොමො ච යසසා සහ,
මෙත්තාකරුණාකායිකා ආගුං දෙවා යසසිනො

දසෙතෙ දසධා කායා සබ්බෙ නානත්තවණ්ණිනො,
ඉද්ධිමනො ජුතිමනො වණ්ණවනො යසසිනො
මොදමානා අභිකකාමුං හික්ඛුනං සමිතිං වනං.

වෙණුඤ්ච ච දෙවා සහලී ච අසමා ච දුවෙ යමා
චන්දසුපනිසා දෙවා චන්දමාගුං පුරකිකවා.

සුරියසුපනිසා දෙවා සුරියමාගුං පුරකිකවා
නකිත්තානි පුරකිකවා ආගුං මන්දවලාහකා
චසුනං වාසවො සෙට්ඨො සකෙකාපාග පුරින්ද්දො.

දසෙතෙ දසධා කායා සබ්බෙ නානත්තවණ්ණිනො
ඉද්ධිමනො ජුතිමනො වණ්ණවනො යසසිනො
මොදමානා අභිකකාමුං හික්ඛුනං සමිතිං වනං.

අථාගුං සහභු දෙවා ජලමග්ගි සිඛාරිච
අරිට්ඨකා ච රොජෝ ච උමමාපුඤ්චිහාසිනො.
චරුණා සහ ධමමා ච අච්චුතා ච අනෙජකා
සුලෙය්‍ය රුචිරා ආගුං ආගුං වාසවනෙසිනො.

දසෙතෙ දසධා කායා සබ්බෙ නානත්තවණ්ණිනො
ඉඤ්චිමනො ජුතිමනො වණ්ණවනො යසසසිනො,
මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමීතිං වනං.

සමානා මහාසමානා මානුසා මානුසුත්තමා,
බ්බ්භිපදුසිකා ආගුං ආගුං මනොපදුසිකා.

අථාගුං හරයො දෙවා යෙ ව ලොභිතවාසිනො,
පාරගා මහාපාරගා ආගුං දෙවා යසසසිනො.

දසෙතෙ දසධා කායා සබ්බෙ නානත්තවණ්ණිනො
ඉඤ්චිමනො ජුතිමනො වණ්ණවනො යසසසිනො,
මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමීතිං වනං.

සුකකා කරුමහා අරුණා ආගුං වෙධනසා සහ,
ඔදාතගයො පාමොක්ඛා ආගුං දෙවා විචක්ඛිණා.

සදාමත්තා හාරගජා මිසසකා ව යසසසිනො
ථනයං ආග පජ්ජනො යො දිසා අභිවසසති.

දසෙතෙ දසධා කායා සබ්බෙ නානත්තවණ්ණිනො
ඉඤ්චිමනො ජුතිමනො වණ්ණවනො යසසසිනො,
මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමීතිං වනං.

බෙමීයා තුසිතා යාමා කට්ඨකා ව යසසසිනො
ලමබ්බිකා ලාමසෙට්ඨා ජොතිනාමා ව ආසවා,
නිම්මාණරතීනො ආගුං අථාගුං පරනිමිතා.

දසෙතෙ දසධා කායා සබ්බෙ නානත්තවණ්ණිනො
ඉඤ්චිමනො ජුතිමනො වණ්ණවනො යසසසිනො,
මොදමානා අභිකකාමුං භික්ඛුනං සමීතිං වනං.

සට්ඨෙතෙ දෙවනිකායා සබ්බෙ නානත්තවණ්ණිනො,
නාමඤ්චයෙන ආගඤ්ජුං යෙ වඤ්ඤා සදිසා සහ.

පවුසුපාතිමබ්ලං ඔසතිණ්ණමනාසවං,
දකෙකිමොසතරං නාගං චන්දංච අසිතාතිගං

සුබ්බමා පරමතො ච පුතතා ඉද්ධිමතො සහ,
සනඛකුමාරො තිසෙසා ච සොපාග සමිතිං වනං.

සහසසං බුහමලොකානං මහාබුහමාහිතිධ්වති,
උප්පනොනා ජුතිමනොනා හිසමාකායො යසසසි සො.

දසෙසු ඉසුරා ආගුං පච්චෙකචසචතතිනො,
තෙසඤ්ඤ මජ්ඣනො ආග හාරිතො පරිවාරිතො.

තෙ ච සබ්බෙ අහිකකනො සඉඤ්ඤ දෙවෙ සබ්බමකෙ
මාරසෙනා අහිකකාමුං පසස කණ්ණසස මන්දියං.

එථ ගණ්ඨථ බන්ධථ රාගෙන බන්ධමත්ථු වො,
සමනතා පරිවාරෙථ මා වො මුඤ්ඤිසු කොචි නං.

ඉති තසු මහාසෙනො කණ්ණසෙනං අපෙසයි,
පාණිනා ඵලමාහච්ච සරං කන්ඩාන හෙරචං.
යථා පාචුසසකො මෙසො ඵනයනො සච්ඡුකො.
තදා සො පචුදාචතති සඛකුදෙධා අසයංචසී.

තඤ්ඤ සබ්බං අහිඤ්ඤාය චචත්ථිත්ථාන චකුමා
තතො ආමනති ස්ථා සාවකෙ සාසනෙ රතෙ
මාරසෙනා අහිකකනො තෙ විජානාථ හිකබ්වො.

තෙ ච ආතප්පමකරුං සුත්ථා බුද්ධසස සාසනං
චීතරාගෙහපකකාමුං නෙසං ලොමමපි ඉඤ්ඤුං

සබ්බෙ විජිතසඛාමා භයාතීතා යසසසසිනො
මොදනති සහ භුතෙහි සාවකා තෙ ජනෙසුතා”ති

මහාසමයසුතනං නිධීතං.

XXII. ආධ්‍යාත්මිකපරිත්‍යං

1. පදුමුත්තර නාමඤ්ච, විපස්සිං ච විනායකං,
සංසුජ්ජිං පමුදිතො, පච්චයෙති විසෙසතො.
2. අප්පසනෙතභි නාථස්ස සාසනෙ සාධුසම්මතෙ,
අමනුසෙසභි චණ්ඩභි සද්ධ කිංකිසකාරිභි.
3. පරිසානං චතස්සන්තමභිංසාය ච ගුත්තියා,
යං දෙසෙසි මහාවීරො පරිත්‍යං තං භණාමභෙ.
4. විපස්සිස්ස නමස්සු චක්ඛමන්තස්ස සිරිමතො,
සිඛිස්ස'පි නමස්සු සඛබ්භුතා'නුකම්පිතො.
5. වෙස්සභුස්ස නමස්සු නභාතකස්ස තපස්සිතො,
නමස්සු කකුසන්ධස්ස මාරසෙනාපමඤ්ඤිතො,
කොණාගමනස්ස නමස්සු බ්‍රාහ්මණස්ස චුඡිමතො.
6. කස්සපස්ස නමස්සු විප්පමුත්තස්ස සඛබ්බි.
අඛ්ඛිරස්ස නමස්සු සකායපුත්තස්ස සිරිමතො,
යො ඉමං ධම්මදෙසෙසි සඛබ්බුකඛාපනුදන්.
7. එතෙ ච'ඤ්ඤාඤ්ච සමබුද්ධා අනෙකසතකොටියො,
සඛෙඛ බුද්ධා අසමසමා සඛෙඛ බුද්ධා මහිඤ්ඤිකා.
8. සඛෙඛ දසබලු'පෙනා වෙසාරජේහුපාගතා.
සඛෙඛ තෙ පටිජානන්ති ආසභං ඨානමුත්තමං,
සීහනාදං නදනෙත'තෙ පරිසාසු විසාරද.
9. බ්‍රහ්මචකකං පචතෙතන්ති ලොකෙ අප්පතිචන්තියං,
උපෙනා බුද්ධා ධම්මභි අධ්ධිදසභි නායකා.
10. බන්තිංසලකඤ්ඤ'පෙනා'සීත්තනුබ්‍යඤ්ඤනා ධරා,
බ්‍යාමප්පභාහි සුප්පභා සඛෙඛ තෙ මුත්තිකුඤ්ඤරා.

11. බුද්ධා සබ්බඤ්ඤානො එතෙ සබ්බෙ ධීණාසවා ජිනා,
මහස්සා මහාතෙජා මහාපඤ්ඤා මහබ්බලා,
මහාකාරුණිකා ධීරා සබ්බෙසානං සුඛාවහං.
12. දීපා නාථා පතිට්ඨා ච තාණා ලෙණා ච පාණිනං,
ගතී ඛණ්ඩු මහා'ස්සාසා සරණා ච හිතෙසිනො.
13. සදෙවකස්ස ලොකස්ස සබ්බෙ එතෙ පරායනා,
තෙසා'හං සිරසා පාදෙ චන්ද්‍රමි පුරිසු'ත්තමෙ.
14. වචසා මනසා චේ'ව චන්ද්‍රමේ'තෙ තථාගතෙ,
සයනෙ ආසනෙ ධානෙ ගමනෙ චා'පි සබ්බද.
15. සද සුබ්බෙන රක්ඛන්තු බුද්ධා සන්තිකරා තුවං,
තෙහි ක්වං! රක්ඛිතො සනො මුතො සබ්බහයෙන ච.
16. සබ්බරොගවිනිමුතො සබ්බසත්තාපචජ්ජිතො,
සබ්බවෙරමතිකකතො නිබ්බුතො ච තුවං! හවං.
17. සබ්බිතියො විචජ්ජන්තු සබ්බරොගො විනස්සතු,
මා තෙ භවකි'ත්තරායො සුඛී දීසා'යුඛො භව.
18. අභිවාදනසීලිස්ස නිචං වද්ධා'පවායිනො,
චත්තාරො ධම්මා වසීන්ති ආයු වණ්ණො සුඛං
බලන්ති.

ආවානාවියපරිත්තං නිධීතං.

XXIII අභ්‍යුලිමාලපරිත්තං.

පරිත්තං යං භණ්ණකස්ස නිසින්නධානධොවනං,
 උදකමපි විනාසෙති සඛමෙව පරිස්සයං.
 සොත්ථිතා ගඤ්චුධානං යඤ්ඤ සාධෙති තඛ්ඛණේ,
 ථෙරස්ස'භ්‍යුලිමාලස්ස ලොකනාථෙන භාසිතං,
 කස්සධායී මහාතෙජං පරිත්තං තං භණ්ණාමහේ.

යතො'හං භගිනි, අරියාය ජාතියා ජාතො නාභිජානාමි
 සඤ්චිච්ච පාණං ජීවිතා වොරොපෙතා, තෙන සචේත
 සොත්ථි තෙ හොතු සොත්ථි ගඤ්ඤා'ති.

අභ්‍යුලිමාලපරිත්තං නිධීතං.

XXIV සත්තබ්බොජ්ඣක්ඛණ පරිත්තං.

1. සංසාරෙ සංසරන්තානං සඛදුක්ඛවිනාසකෙ,
 සත්තධමෙම ච බ්බොජ්ඣක්ඛණ මාරසෙනාපමඤ්ඤො.
2. බුජ්ඣත්ථා යෙපි'මෙ සත්තා තිභවා මුත්තා හි
 උත්තමො,
 අජාතිං අජරඛ්ඛායාධිං අමතං නිඤ්ඤයං ගතා.
3. එවමාදිගුණොපෙතං අනෙකගුණසංඛහං,
 ඔසධං'ව ඉමං මන්තං බ්බොජ්ඣක්ඛණං තං භණ්ණාමහේ.
4. බ්බොජ්ඣක්ඛණා සතිසංඛාතො ධම්මානං විචයො තථා,
 විරියං පීති පස්සඤ්ඤි බ්බොජ්ඣක්ඛණා ච තතො'පරෙ.
5. සමාධු'පෙක්ඛබ්බොජ්ඣක්ඛණා සතො'තෙ සඛදෙස්සිනා,
 මුත්තා සමමදක්ඛාතා භාවිතා බහුලීකතා.

- 6. සංචිතනනි අභිඤ්ඤාය නිබ්බානාය ව බොධියා,
එතෙන සච්චජේජන සොඤ්ඤි තෙ¹ හොතු සබ්බද.
- 7. එකස්මිං සමයෙ නාටො මොග්ගලොනඤ්ඤා කස්සපං,
ගිලානෙ දුක්ඛිතෙ දිස්වා බොජ්ඣංගො සතත දෙසසී.
- 8. තෙ ව තං අභිනන්දිත්වා රොගා මුච්චිංසු තඤ්ඤිණො,
එතෙන සච්චජේජන සොඤ්ඤි තෙ¹ හොතු සබ්බද.
- 9. එකද ධම්මරාජා'පි ගෙලඤ්ඤානා'පීඤ්ඤානො,
චුඤ්ඤෙරෙන තං යෙව හණාපෙඤ්ඤාන සාදරං.
- 10. සමමාදිත්වා ව ආබාධා තඤ්ඤා චුට්ඨාසි ධානසො,
එතෙන සච්චජේජන සොඤ්ඤි තෙ¹ හොතු සබ්බද.
- 11 පභීනා තෙ ව ආබාධා තිණ්ණනන්මපි මහෙසිනං,
මග්ගා හතකිලෙසා'ව පතතා'නුස්සතතිධම්මතං,
එතෙන සච්චජේජන සොඤ්ඤි තෙ¹ හොතු සබ්බද,
සතතබොජ්ඣංගපරිත්තං නිට්ඨිතං.

XXV. අභිධම්ම පටිමමාතිකා

නමො තස්ස හගචතො අරහතො සමමාසමුද්ධස්ස

අච්ඡාපච්චයා සංඛාරා, සංඛාරපච්චයා විඤ්ඤාණං,
විඤ්ඤාණපච්චයා නාමරූපං, නාමරූපපච්චයා සලායතනං,
සලායතනපච්චයා එසෙසා, එස්සපච්චයා වෙදනා, වෙදනාපච්චයා
තණ්හා, තණ්හාපච්චයා උපාදානං, උපාදානපච්චයා
හවො, හවපච්චයා ජාති, ජාතිපච්චයා ජරාමරණං
සොකපරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා සමභවන්ති, එවමෙතස්ස
කෙවලස්ස දුක්ඛත්ථස්ස සමුදයො හොති.

අච්ඡායතෙව අසෙසවිරාගනිරොධා, සංඛාරනිරොධො,

1 තමන් සදහා කියන විට "තෙ" වෙනුවට "මෙ" ලෙස යෙදිය යුතුයි.

සංධාරනීරොධා විඤ්ඤාණනීරොධො විඤ්ඤාණනීරොධා,
 නාමරූපනීරොධො නාමරූපනීරොධා, සලායතනනීරොධො
 සලායතනනීරොධා, ඵසුනීරොධො ඵසුනීරොධා,
 වෙදනානීරොධො වෙදනානීරොධා, තණ්හා නීරොධො
 තණ්හා නීරොධා, උපාදානනීරොධො උපාදානනීරොධා,
 භවනීරොධො භවනීරොධා, ජාතිනීරොධො ජාතිනීරොධා,
 ජරාමරණං සොකරිදෙවදුක්ඛදොමනස්සුපායාසා නිරුජ්ඣන්ති,
 ඵචමෙතස්ස කෙවලස්ස දුක්ඛඤ්ඤා නීරොධො භොති.

අනෙකජාති සංසාරං සන්ධාවිස්සං අනිබ්බිසං,
 ගහකාරකං ගවෙසනො දුක්ඛා ජාති පුනපුනං
 ගහකාරකදිට්ඨොසි පුනගෙහං න කාහසි,
 සඤ්ඤා තෙ ඵාසුකා භග්ගා ගහකුටං විසඬ්ඛිතං,
 විසඬ්ඛාරගතං චිත්තං තණ්හානං ඛයමජ්ඣගා'ති
 කරුණා විය සතොසු පඤ්ඤායස්ස මහෙසිනො,
 ඤෙය්‍යධම්මෙසු සඤ්ඤාසු පචත්තිඤ්ඤා යථාරුචිං.

දයාය තාය සතොසු පඤ්ඤා යස්ස මහෙසිනො,
 ඤෙය්‍යධම්මෙසු සඤ්ඤාසු පචත්තිඤ්ඤා යථාරුචිං.

දයාය තාය සතොසු සමුස්සාහිත මානසො
 පාරිභෙරාවසානමිච්චි වසනො තිදසාලයෙ
 පාරිච්ඡත්තකමුලමිච්චි පණ්ඩුකමඛලනාමකෙ,
 සිලාසතෙ සන්තිසිනො ආදිට්ඨොව යුග්ගධරෙ.

වකකවාලසහස්සෙහි දසභාගමිච්චි සඤ්ඤාසො
 සන්තිසිනොන දෙවානං ගණෙන පරිවාරිනො,

මාතරං පමුඛං කත්වා තස්සා පඤ්ඤාය තෙජසා
 අභිධම්මකථාමග්ගං දෙවානං සමපචත්තයි.

තස්ස පාදෙ නමස්සිත්වා සමුද්ධස්ස සිරිමනො
 සඤ්ඤාමඤ්ඤාසු පුපෙත්වා කත්වා සඤ්ඤාසුචඤ්ඤාසු.

නිපවකාරසෙසතසස කතසස රතනතයෙ
ආනුභාවෙන සොසෙඤ්ච අනතරායෙ අසෙසතො.

ඉති මෙ භාසමානසස අභිධම්මකථං ඉමං,
අවිකිත්තා නිසාමෙථ දුලලභාසි අයං කථා.

එකං සමයං භගවා දෙවෙසු විහරති තාවතිංසෙසු,
පාරිච්ඡත්තකමුලමි පණ්ඩුකමුලසීලායං තත්‍ර ඛො භගවා
දෙවානං තාවතිංසානං අභිධම්ම කථං කථෙසි.

විතචිහත්තිරූපඤ්ඤ නිකෙඛපො අඤ්ඤානනා,
ගමිතරං නිපුණං ධානං තමි ඛුඤ්ඤන දෙසිතං.

කුසලා ධම්මා, අකුසලා ධම්මා, අව්‍යාකතා ධම්මා,
සුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තා ධම්මා, දුක්ඛාය වෙදනාය
සම්පයුත්තා ධම්මා, අදුක්ඛමසුඛාය වෙදනාය සම්පයුත්තා
ධම්මා, විපාකා ධම්මා, විපාකධම්මධම්මා, නෙව විපාක
න විපාක ධම්මධම්මා, උපාදිනනුපාදානියා ධම්මා,
අනුපාදිනනුපාදානියා ධම්මා, අනුපාදිනන අනුපාදානියා
ධම්මා. සංකිලිඨසංකිලෙසිකා ධම්මා, අසංකිලිඨ
සංකිලෙසිකා ධම්මා, අසංකිලිඨඅසංකිලෙසිකා ධම්මා.
සචිතකක සචිචාරා ධම්මා, අචිතකක විචාරමත්තා ධම්මා,
අචිතකක අචිචාරා ධම්මා. ජිතිසහගතා ධම්මා, සුඛසහගතා
ධම්මා, උපෙක්ඛාසහගතා ධම්මා. දසුනෙන පහාතඛො
ධම්මා, භාවනාය පහාතඛො ධම්මා, නෙව දසුනෙන න
භාවනාය පහාතඛො ධම්මා, දසුනෙන පහාතඛොහෙතුකා
ධම්මා, භාවනාය පහාතඛොහෙතුකා ධම්මා, නෙව දසුනෙන
න භාවනාය පහාතඛො හෙතුකා ධම්මා. ආචයගාමීණො
ධම්මා, අපචයගාමීණො ධම්මා, නෙව ආචයගාමීණො න
අපචයගාමීණො ධම්මා. සෙඛා ධම්මා, අසෙඛා ධම්මා, නෙව
සෙඛා නාසෙඛා ධම්මා. පරිත්තා ධම්මා, මහගතා ධම්මා,
අසමාණා ධම්මා, පරිත්තාරමණා ධම්මා, මහගතාරමණා
ධම්මා, අසමාණාරමණා ධම්මා, භීතාධම්මා මජ්ඣිමා

ධමමා, පණිකා ධමමා, මිච්ඡත්තනියකා ධමමා, සමමත්තනියකා ධමමා, අනියකා ධමමා, මග්ගාරමමණා ධමමා, මග්ගභෙක්ඛකා ධමමා, මග්ගාධිපතීනො ධමමා, උප්පන්නා ධමමා, අනුප්පන්නා ධමමා, උප්පාදීනො ධමමා, අතීකා ධමමා, අනාගතා ධමමා, පච්චුප්පන්නා ධමමා, අතීතාරමමණා ධමමා, අනාගතාරමමණා ධමමා, පච්චුප්පන්නාරමමණා ධමමා, අජ්ඣධත්තා ධමමා, ඛනිඤ්ඤා ධමමා, අජ්ඣධත්තඛනිඤ්ඤා ධමමා, අජ්ඣධත්තාරමමණා ධමමා, ඛනිඤ්ඤාරමමණා ධමමා, අජ්ඣධත්තඛනිඤ්ඤාරමමණා ධමමා, සනිද්දස්සනසප්පට්ඨා ධමමා, අනිද්දස්සනසප්පට්ඨා ධමමා, අනිද්දස්සනඅප්පට්ඨා ධමමා,

හෙතෙකුපච්චයො, ආරමමණපච්චයො, අධිපතී පච්චයො, අනන්තර පච්චයො, සමන්තර පච්චයො, සහජාතපච්චයො, අඤ්ඤමඤ්ඤපච්චයො, නිස්සයපච්චයො, උපනිස්සය පච්චයො, පුරෙජාතපච්චයො, පච්ඡාජාතපච්චයො, ආසෙචනපච්චයො, කමමපච්චයො, විපාකපච්චයො, ආහාරපච්චයො, ඉන්ද්‍රියපච්චයො, ඤානපච්චයො, මග්ගපච්චයො, සමපයුක්තපච්චයො, විපයුක්තපච්චයො, අභිපච්චයො, නභි පච්චයො, විගතපච්චයො, අවිගතපච්චයො හොති.

අභිධමමපදමමානිකා නිධිකං

XXVI. අභිධමමදුතියමානිකා

“කුසලා ධමමා, අකුසලා ධමමා, අච්චාකතා ධමමා, කතමෙ ධමමා කුසලා, යස්මිං සමයෙ කාමාවචරං කුසලං චිත්තං උප්පන්නං හොති. සොමනස්සසහගතං ඤාණසමපයුක්තං රූපාරමමණං වා සඤ්ඤාරමමණං වා ගන්ධාරමමණං වා රසාරමමණං වා පොඨ්ඨ්ඨාරමමණං වා ධමමාරමමණං වා යං යං වා පනාරඤ්ඤ තස්මිං සමයෙ ඵසෙසා හොති, අච්චෙකඛපො හොති, යෙවා පන තස්මිං

සමයෙ අඤ්ඤාපි අත්ථි පටිච්චසමුප්පන්නා අරුපිනො ධම්මා ඉමෙ ධම්මා කුසලා.

පඤ්ඤාකර්මයා - රූපකර්මයා, වෙදනාකර්මයා සඤ්ඤාකර්මයා, සංඛාරකර්මයා විඤ්ඤාණකර්මයා, තත්ථ කතමො රූපකර්මයා - යං කිඤ්ඤි රූපං අතීතානාගතපච්චුප්පන්නං අජ්ඣතං වා බහිඤ්ඤා වා ඔළාරිකං වා සුඛුමං වා හීනං වා පණීතං වා යං දුරෙ වා සන්තිකෙ වා තදෙකජ්ඣං අභිසඤ්ඤාහිත්වා අභිසංඛිපිත්වා අයං චුච්චති රූපකර්මයා.

සංඛතො අසංඛතො සංඛතිතෙන අසංඛතිතෙන සංඛතිතං සංඛතිතෙන සංඛතිතං අසංඛතිතෙන, අසංඛතිතං සමපයොගො විප්පයොගො සමපයුතෙන විප්පයුතං විප්පයුතෙන සමපයුතං අසංඛතිතං.

ජපඤ්ඤාතර්මයො - ඛන්ධපඤ්ඤාතර්මයො ආයතන පඤ්ඤාතර්මයො ධාතුපඤ්ඤාතර්මයො සච්චපඤ්ඤාතර්මයො ඉන්ද්‍රිය පඤ්ඤාතර්මයො පුග්ගල පඤ්ඤාතර්මයො කීත්තාවතා පුග්ගලානං පුග්ගලපඤ්ඤාතර්මයො සමයවිමුතො අසමයවිමුතො කුප්ප ධම්මො අකුප්ප ධම්මො පරිහන්ත ධම්මො අපරිහන්ත ධම්මො වෙනතා හඛො අනුරකිතා හඛො පුට්ඨස්සො ගොත්‍රභුහස්සපරතො අහස්සපරතො හඛොගමනො අහඛොගමනො නියතො අනියතො පටිපන්නකො ඵලෙඨිතො අරහා අරහත්තාය පටිපන්නො.

පුග්ගලො උපලඛති සච්ඡිකධ්වපරමසෝනාති ආමන්නා යො සච්ඡිකධ්වො පරමසෝ තතො සො පුග්ගලො උපලඛති සච්ඡිකධ්වපරමසෝනාති නහෙවං චත්තඛො ආජානාහි නිග්ගහං හඤ්ඤි පුග්ගලො උපලඛති සච්ඡිකධ්වපරමසෝන තෙන චත රෙ න චත්තඛො යො සච්ඡිකධ්වො පරමසෝ තතො සො පුග්ගලො උපලඛති සච්ඡිකධ්වපරමසෝනාති මිච්ඡා.

යෙ කෙවි කුසලා ධම්මා සබ්බෙ තෙ කුසලමූලා යෙවා පන කුසලමූලා සබ්බෙ තෙ ධම්මා කුසලා, යෙ කෙවි කුසලා ධම්මා සබ්බෙ තෙ කුසලමූලෙන එකමූලා, යෙවා පන කුසලමූලෙන එකමූලා සබ්බෙ තෙ ධම්මා කුසලා.

හෙතු පච්චයො, ආරම්භණ පච්චයො, අධිපති පච්චයො, අනන්තර පච්චයො, සමනන්තර පච්චයො, සහජාතපච්චයො, අඤ්ඤාමඤ්ඤාපච්චයො, නිස්සයපච්චයො, උපනිස්සයපච්චයො, පුරෙජාතපච්චයො, පච්ඡාජාතපච්චයො, ආසෙවනපච්චයො, කම්මපච්චයො, විපාකපච්චයො, ආහාරපච්චයො, ඉන්ද්‍රියපච්චයො, ඝට්ඨානපච්චයො, මඟ්ඟපච්චයො, සමපයුක්ඛනපච්චයො, විප්පයුක්ඛනපච්චයො, අත්ථිපච්චයො, නත්ථි පච්චයො, විගතපච්චයො, අවිගතපච්චයො හොති.

අභිධම්ම දුතියමානිකා නිධීතං.

XXVII. අභිධම්මනතියමානිකා

“කතමෙ ධම්මා කුසලා - යස්මිං සමයෙ ලොකුත්තරං ඝට්ඨානං භාවෙති නීයාණීකං අපචයගාමිං දිට්ඨිගතානං පහාණාය පඨමාය භූමියා පතතියා, විච්චෙව කාමෙහි පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති දුක්ඛාපට්ඨදං දුක්ඛාපට්ඨදං ඛිප්පාහිඤ්ඤං සුඛාපට්ඨදං ඛිප්පාහිඤ්ඤං සුඛාපට්ඨදං ඛිප්පාහිඤ්ඤං, තස්මිං සමයෙ එසෙසා හොති අවිකෙඛපො හොති ඉමෙ ධම්මා කුසලා.

කතමෙ ධම්මා කුසලා - යස්මිං සමයෙ ලොකුත්තරං ඝට්ඨානං භාවෙති නීයාණීකං අපචයගාමිං දිට්ඨිගතානං පහාණාය පඨමාය භූමියා පතතියා, විච්චෙව කාමෙහි පඨමජ්ඣානං උපසම්පජ්ජ විහරති, දුක්ඛාපට්ඨදං දුක්ඛාපට්ඨදං ඛිප්පාහිඤ්ඤං සුඤ්ඤානං දුක්ඛාපට්ඨදං ඛිප්පාහිඤ්ඤං

සුඤ්ඤතං සුඛාපට්ඨපදං දැනාහිඤ්ඤං සුඤ්ඤතං සුඛාපට්ඨපදං
බ්‍රහ්මඤ්ඤං සුඤ්ඤතං, තස්මිං සමයෙ ඵංසො හොති
අවිකේඛපො හොති ඉමෙ ධම්මා කුසලා.

කතමෙ ධම්මා කුසලා - යස්මිං සමයෙ ලොකුතාරං
කොතං භාවෙති නියාණිකං අපවයගාමිං දිට්ඨිගතානං
පහානාය පට්ඨාය භූමියා පත්තියා, විතකකවිචාරානං චූපසමා
දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං චතුසුජ්ඣානං පට්ඨජ්ඣානං
පඤ්චමජ්ඣානං උපසමපජ්ජ විහරති, දුක්ඛාපට්ඨපදං
දැනාහිඤ්ඤං සුඤ්ඤතං දුක්ඛාපට්ඨපදං බ්‍රහ්මඤ්ඤං
සුඤ්ඤතං සුඛාපට්ඨපදං දැනාහිඤ්ඤං සුඤ්ඤතං සුඛාපට්ඨපදං
බ්‍රහ්මඤ්ඤං සුඤ්ඤතං, තස්මිං සමයෙ ඵංසො හොති
අවිකේඛපො හොති ඉමෙ ධම්මා කුසලා.

කතමෙ ධම්මා කුසලා - යස්මිං සමයෙ ලොකුතාරං
කොතං භාවෙති නියාණිකං අපවයගාමිං දිට්ඨිගතානං
පහාණාය පට්ඨාය භූමියා පත්තියා, විච්චේච්ච කාමෙහි
පට්ඨජ්ඣානං උපසමපජ්ජ විහරති, දුක්ඛාපට්ඨපදං
දැනාහිඤ්ඤං අසුභිනිතං දුක්ඛාපට්ඨපදං බ්‍රහ්මඤ්ඤං
අසුභිනිතං සුඛාපට්ඨපදං දැනාහිඤ්ඤං අසුභිනිතං
සුඛාපට්ඨපදං බ්‍රහ්මඤ්ඤං අසුභිනිතං, තස්මිං සමයෙ
ඵංසො හොති අවිකේඛපො හොති ඉමෙ ධම්මා කුසලා.

කතමෙ ධම්මා කුසලා - යස්මිං සමයෙ ලොකුතාරං
කොතං භාවෙති නියාණිකං අපවයගාමිං දිට්ඨිගතානං
පහාණාය පට්ඨාය භූමියා පත්තියා, විතකකවිචාරානං
චූපසමා දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං චතුසුජ්ඣානං
පට්ඨජ්ඣානං පඤ්චමජ්ඣානං උපසමපජ්ජ විහරති,
දුක්ඛාපට්ඨපදං දැනාහිඤ්ඤං අසුභිනිතං දුක්ඛාපට්ඨපදං
බ්‍රහ්මඤ්ඤං අසුභිනිතං සුඛාපට්ඨපදං දැනාහිඤ්ඤං
අසුභිනිතං සුඛාපට්ඨපදං බ්‍රහ්මඤ්ඤං අසුභිනිතං තස්මිං
සමයෙ ඵංසො හොති අවිකේඛපො හොති ඉමෙ ධම්මා

කුසලා.

කතමෙ ධම්මා කුසලා - යසමීං සමයෙ ලොකුතරං
 ක්කානං භාවෙති නීයාණිකං අපවයගාමීං දිට්ඨිගතානං
 පභාණාය පඨමාය භූමියා පතතියා, විච්චෙව කාමෙහි
 පඨමජ්ඣානං උපසමපජ්ජ විහරති දුක්ඛාපට්ඨදං
 දැනාහිඤ්ඤං දුක්ඛාපට්ඨදං බිප්පාහිඤ්ඤං ඡන්දාධිපතෙය්‍යං
 විරියාධිපතෙය්‍යං චිත්තාධිපතෙය්‍යං වීමංසාධිපතෙය්‍යං
 සුඛාපට්ඨදං දැනාහිඤ්ඤං සුඛාපට්ඨදං බිප්පාහිඤ්ඤං
 ඡන්දාධිපතෙය්‍යං විරියාධිපතෙය්‍යං චිත්තාධිපතෙය්‍යං
 වීමංසාධිපතෙය්‍යං, තසමීං සමයෙ ඵංසෙසා හොති
 අවිකෙඛපො හොති ඉමෙ ධම්මා කුසලා.

කතමෙ ධම්මා කුසලා - යසමීං සමයෙ ලොකුතරං
 ක්කානං භාවෙති නීයාණිකං අපවයගාමීං දිට්ඨිගතානං
 පභානාය පඨමාය භූමියා පතතියා, විතකකච්චාරානං චූපසමා
 දුතියජ්ඣානං තතියජ්ඣානං චතුස්ඡ්ඣානං පඨමජ්ඣානං
 පඤ්චමජ්ඣානං උපසමපජ්ජ විහරති, දුක්ඛාපට්ඨදං
 දැනාහිඤ්ඤං දුක්ඛාපට්ඨදං බිප්පාහිඤ්ඤං ඡන්දාධිපතෙය්‍යං
 විරියාධිපතෙය්‍යං චිත්තාධිපතෙය්‍යං වීමංසාධිපතෙය්‍යං
 සුඛාපට්ඨදං දැනාහිඤ්ඤං සුඛාපට්ඨදං බිප්පාහිඤ්ඤං
 ඡන්දාධිපතෙය්‍යං විරියාධිපතෙය්‍යං චිත්තාධිපතෙය්‍යං
 වීමංසාධිපතෙය්‍යං, තසමීං සමයෙ ඵංසෙසා හොති
 අවිකෙඛපො හොති ඉමෙ ධම්මා කුසලා.

අභිධම්ම තතියමානිකා නිට්ඨිතං

XXVIII බුද්ධ වර්ෂය ගණනය කිරීම.

බුද්ධ පරිනිර්වාණය පාදක කොටගෙන ආරම්භ වන වර්ෂ ක්‍රමය ගණනය කිරීමේ දී මූලික වශයෙන් සිහි තබා ගත යුතු කරුණු කිහිපයකි. බුද්ධ පරිනිර්වාණයේ සිට වසර 5000ක් ගණනය කිරීම මෙහි දී සිදු කෙරේ.

බුදුරජාණන් වහන්සේ පරිනිර්වාණයට පත්වූයේ සප්ප සංවච්ඡරයේ ගිම්හාන සෘතුවෙහි වෙසක් පුර පසළොස්වක භූමිමචාරයේ රාධ නැකතේ දී ය.

එතැන් පටන් මේ වන තෙක් ඉක්ම ගිය දින ගණන පළමුව මෙහි දී ගණනය කෙරේ.

මෙහි දී යොදා ගන්නා සංවච්ඡර දොළොසකි.

1. මූසික	2. උසහ	3. ව්‍යඤ්ඤ
4. සස	4. නාග	6. සප්ප
7. අසස	8. අප්ප	9. කප්පි
10. කුකකුට	11. සොන	12. සුකර

මාස නාම දොළොස පහත පරිදි දැක්විය හැකිය.

වෙසක්	වෙසාධ
පොසොන්	පෙට්ඨ
අෂ්ඨම	ආසාඤ්ඤ
නිකිණි	සාවන
බිහර	පොඨ්ඨපාද
චූෂ්	අසසුප්ප
ඉල්	කත්තික
උදුච්ඡ	මාසසිර
දුරුතු	ඵ්ඤ්ඤ
නවම්	මාස
මැදිත්	ඵග්ගුණ
බක්	චිත්ත

දින දැක්වීම පහත පරිදි සිදු කළ යුතුය.

ඉරිදා	රවිවාර
සඳුදා	සෝමවාර
අඟහරුවාදා	කුජවාර
බදාදා	බුධවාර
බ්‍රහස්පතින්දා	ගුරුවාර
සිකුරාදා	සිතවාර
සෙනසුරාදා	සෝරවාර

අධිමාස ක්‍රමය ගැන අවබෝධය ද බුද්ධ වර්ෂ ගණනය කිරීමේ දී වැදගත් වේ.

මකාස සිරිසකාමුනිසඛඤ්ඤාධාසුස බලවපවුසසමයෙ කුසිනාරායං යමකසාලානමනතරෙ අමුමහි සප්පසංවච්ඡරෙ ගිමහානඋතුමහි වෙසාබමාසෙ සුකකපකෙකි පණණරසී තිථියං භූමවාරෙ රාධනකකිතෙත අනුපාදිසෙසාය බන්ධනිබ්බානධාතුයා පරිනිබ්බානදිවසතො පට්ඨාය, ඡ දින දොමාස සත්තසට්ඨිසංවච්ඡර පඤ්චසතාධිකානි දොසංවච්ඡරසහසානි අතිකතනානි අහෙසුං.¹

ඉමසමිං සප්පකසංවච්ඡරෙ වසානඋතුමහි අසාලහි මාසෙ කාලපකෙකි සත්තමී තිථියං සෝරවාරො සමපතො.²

අනාගතෙ කාලෙ තෙවීසතිදින-නවමාසදොතිංසති-සංවච්ඡර-වතතාරිසතාධිකානි දොසංවච්ඡරසහසානි අවසෙසානි භවිසානති.³

1 තද කඵ අකුරින් මුද්‍රිත පද වෙනුවට එදින වන විට ගත වී තිබෙන දින, මාසය, වර්ෂ ප්‍රමාණය අනුව සකස් කළ යුතුය.
 2 එදිනට නියමිත සෘතුව, මාසය, පක්ෂය, තිථිය, දවස සඳහන් කළ යුතු ය.
 3 ඉදිරියට ඇති දින මාස වර්ෂ ගණන යෙදිය යුතුය.